

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

Ειδική Έκθεση

02/2016

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. ζ του ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Θέμα: Έλεγχος της υπ' αριθ 02/5-12-2012 Προκήρυξης του Υ.ΠΕ.Κ.Α., που αφορά στο έργο *“Προμήθεια κλωθών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων, ημιαυτόματων δειγματοληπτών αιωρούμενων σωματιδίων, αναλυτών προσδιορισμού πτητικών οργανικών ενώσεων”* και συγκεκριμένα της εν εξελίξει διαδικασίας ανάθεσης και εκτέλεσης του Τμήματος Α': *“Προμήθεια κλωθών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης”*, καθώς και διαπίστωση περιοριστικών του ανταγωνισμού τεχνικών προδιαγραφών, κατά παράβαση του άρθρου 53 του π.δ. 60/2007 (ΦΕΚ Α' 45) και των θεμελιωδών ενωσιακών αρχών της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και της ανάπτυξης του ελεύθερου ανταγωνισμού στο Παράρτημα Δ, (*“Τεχνικές Προδιαγραφές”*), σημείο Ζ (*“Υπολογιστικά συστήματα - Γενικές Απαιτήσεις”*) και παράγραφος 4.3 αυτού (*“Λογισμικό Εφαρμογής για τη διαχείριση των δεδομένων του ΕΔΠΑ (Analyzer) – 1 Αυτόνομο”*).

Σύμφωνα με την υπ' αρ. 421/30-1-2015 απόφαση του Προέδρου της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΑΔΑ: Ω7ΛΝ0ΞΤΒ-0Φ8), συγκροτήθηκε ελεγκτική ομάδα, για τη διενέργεια ελέγχου στη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Έργο της ελεγκτικής ομάδας ορίστηκε η διαπίστωση παραβίασης ή μη του εθνικού ή του ευρωπαϊκού δικαίου επί εν εξελίξει δημόσιων συμβάσεων όσον αφορά στη διαδικασία προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης του Τμήματος Α': *“Προμήθεια κλωθών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης”* του έργου με τίτλο: *“Προμήθεια κλωθών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων, ημιαυτόματων δειγματοληπτών αιωρούμενων σωματιδίων, αναλυτών προσδιορισμού πτητικών οργανικών ενώσεων”*. Με την ως άνω απόφαση ορίστηκε ότι η ελεγκτική ομάδα θα ολοκληρώσει το έργο της με τη σύνταξη σχετικής έκθεσης ελέγχου και την κατάθεση σχετικής εισήγησης για τη διακοπή ή μη της προόδου των διαδικασιών προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης ή για κάθε άλλη συνέπεια, κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 παρ. 2 περ.

ζ του ν.4013/2011 και του άρθρου 9 παρ.2 περ. β υποπερ. δδ του π.δ. 123/2012.

Τα μέλη της ελεγκτικής ομάδας, αφού διενήργησαν το σχετικό έλεγχο κατά το χρονικό διάστημα από 24/2/2015 έως και 26/2/2015 στην έδρα του ελεγχόμενου φορέα, κατάθεσαν αρμοδίως τη με αρ. 02/2015 Προσωρινή Έκθεση Ελέγχου, η οποία κοινοποιήθηκε στη Γενική Δ/ση Οικονομικών, Διοικητικών Υπηρεσιών & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υ.ΠΕ.ΚΑ και τάχθηκε εύλογη προθεσμία για την εκ μέρους του υποβολή υπομνήματος, με τον υπ' αρ. πρωτ. 48/30-07-2015 έγγραφο της Αρχής. Επί της με αρ. 02/2015 Προσωρινής Έκθεσης Ελέγχου, το Υ.ΠΕ.ΚΑ με το υπ' αριθ. πρωτ. 35017/14-9-2015 υπόμνημά του (αρ. πρωτ. Αρχής 4102/17-9-2015), εμπρόθεσμα υπέβαλε τις αντιρρήσεις του.

Μετά ταύτα τα μέλη της ελεγκτικής ομάδας, αφού έλαβαν υπόψη το σύνολο του προσκομισθέντων εγγράφων και στοιχείων κατέθεσαν αρμοδίως την 9-11-2015 την με αρ. 02/2015 Οριστική Έκθεση Ελέγχου, με βάση την οποία διαπιστώθηκαν παραβιάσεις του εθνικού και του ενωσιακού δικαίου περί των δημοσίων συμβάσεων, ως και την από 17-11-2015 εισήγησή τους περί διακοπής της προόδου της διαδικασίας προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης της με αρ. πρωτ. 1753/23.7.2014 σύμβασης, με βάση την υπ' αρ. 02/2012 Προκήρυξη του Υ.ΠΕ.ΚΑ.

Ειδικότερα:

A. ΥΠΟΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Στις 9-1-2014 υποβλήθηκε αναφορά/καταγγελία προς την Επιτροπή Ανταγωνισμού, που στρέφεται κατά των τεχνικών προδιαγραφών του Παραρτήματος Δ (σημείο Ζ παρ. 4.3) του Τμήματος Α' της υπ' αριθμ. 02/5-12-2012 Διακήρυξης του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ("αναθέτουσα αρχή"), με τίτλο: *"Προμήθεια κλωβών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων, ημιαυτόματων δειγματοληπτών αιωρούμενων σωματιδίων, αναλυτών προσδιορισμού πτητικών οργανικών ενώσεων"*, μετά συνημμένων εγγράφων. Πιο συγκεκριμένα, με την εν λόγω καταγγελία, επισημαίνεται η ύπαρξη φωτογραφικών όρων στο Παράρτημα Δ των Τεχνικών Προδιαγραφών, Τμήμα Α' του ανωτέρω τεύχους διακήρυξης, που αφορά στην *"Προμήθεια κλωβών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης"*, προϋπολογισμού 2.342.000,00 ευρώ και ειδικότερα αναφορικά με την απαίτηση αναβάθμισης του υπάρχοντος λογισμικού από τους υποψήφιους προμηθευτές και άμεσης συνάρτησης αυτού του λογισμικού με τα λοιπά, προς προμήθεια, είδη, όπως τα *"υπολογιστικά συστήματα"* (dataloggers/modems), τον εξοπλισμό των σταθμών και τους αναλυτές μέτρησης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.
2. Η ανωτέρω καταγγελία απεστάλη ταυτοχρόνως στο Ελεγκτικό Συνέδριο/Τμήμα Προσυμβατικού Ελέγχου, με κοινοποίηση στο αρμόδιο Υπουργείο (Υ.ΠΕ.ΚΑ), στο Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης και στο Γραφείο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Εν συνεχεία, η Επιτροπή Ανταγωνισμού απάντησε εγγράφως στην καταγγέλλουσα ότι δεν έχει αρμοδιότητα να αποφανθεί επί ζητημάτων εφαρμογής της νομοθεσίας δημοσίων συμβάσεων, κοινοποιώντας την απάντηση αυτή με το με αρ.πρωτ. 195/6-2-2014 έγγραφό της στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (αρ.πρωτ. Αρχής 772/13-2-2014).
4. Ειδικότερα η καταγγέλλουσα ισχυρίσθηκε ότι οι συγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές, που τέθηκαν στο Παράρτημα Δ, σημείο Ζ, παρ. 4.3 του Τμήματος Α΄ της επίμαχης Διακήρυξης - το οποίο συναρτάται άμεσα με τα υπόλοιπα τρία Τμήματα του έργου - παραπέμπουν σε συγκεκριμένο κατασκευαστή του λογισμικού (ήτοι στον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα) και οδηγούν σε αθέμιτο ανταγωνισμό *“κατά παράβαση των διατάξεων του ΠΔ 118/2007, καθόσον απαιτούσαν ονομαστικά την προμήθεια συγκεκριμένου λογισμικού με την αιτιολογία ότι ήδη χρησιμοποιείται στο (υφιστάμενο) δίκτυο και δεν επέτρεπαν να προσφερθεί άλλο ισοδύναμο πρόγραμμα”*.
5. Παράλληλα προβλήθηκε ότι, δεδομένου ότι ο οικονομικός φορέας στον οποίο ανατέθηκε η σύμβαση, είναι ο αποκλειστικός αντιπρόσωπος της κατασκευάστριας εταιρείας των dataloggers-modems, αυτό είχε ως αποτέλεσμα ο μοναδικός αντιπρόσωπος να είναι και ο μοναδικός προσφέρων, αφού η απαίτηση της προμήθειας του συγκεκριμένου λογισμικού και η στενή σύνδεσή του εκ της Διακηρύξεως με τα dataloggers-modems συγκεκριμένης εταιρείας, οδήγησε τους λοιπούς ενδιαφερόμενους σε έμμεσο αποκλεισμό από το διαγωνισμό, κατά παραβίαση των κανόνων του υγιούς ανταγωνισμού και σε βάρος του δημοσίου οικονομικού συμφέροντος.
6. Κατά την καταγγέλλουσα, η αναθέτουσα αρχή προέβαλε ως δικαιολογητικό λόγο για τη θέση των ανωτέρω τεχνικών απαιτήσεων ότι η υπάρχουσα υποδομή του Υπουργείου, η οποία χρησιμοποιεί το εν λόγω λογισμικό είναι μέχρι σήμερα ικανοποιητική και ότι θα ήταν σκόπιμο να μην *“διαταραχθεί”* η λειτουργία της, ώστε να μην σπαταληθούν χρήματα, αλλά ούτε και χρόνος για τη δημιουργία νέας υποδομής και συγχρόνως να μην προκύψουν προβλήματα τεχνολογικής ασυμβατότητας, σε περίπτωση προμήθειας νέου λογισμικού προγράμματος.
7. Κατόπιν της συλλογής και επεξεργασίας των ανωτέρω στοιχείων, η Αρχή προέβη στην έκδοση της υπ' αριθ. 421/30-1-2015 απόφασης του Προέδρου της (ΑΔΑ: Ω7ΛΝΟΞΤΒ-ΟΦ8), για τη συγκρότηση ελεγκτικής ομάδας, για τη διενέργεια ελέγχου στη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, προκειμένου να διαπιστωθεί η παραβίαση ή μη του εθνικού ή του ευρωπαϊκού δικαίου όσον αφορά στις διαδικασίες προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης της προμήθειας των ειδών της Διακήρυξης 02/2012 που βρίσκονταν σε εξέλιξη κατά τις 15-5-2014 και έως το χρόνο διενέργειας του ελέγχου. Ως χρόνος και τόπος διενέργειας του ελέγχου, ορίστηκε το χρονικό διάστημα από την 24-2-2015 έως και την 26-2-2015 και η έδρα του φορέα αντίστοιχα, όποτε και διενεργήθηκε ο σχετικός έλεγχος.

8. Σε συνέχεια του διενεργηθέντος κατά τα ανωτέρω ελέγχου, κοινοποιήθηκε στη Γενική Δ/νση Οικονομικών, Διοικητικών Υπηρεσιών & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υ.ΠΕ.Κ.Α. η υπ' αριθ. 2/2015 Προσωρινή Έκθεση Ελέγχου της ελεγκτικής ομάδας, στην οποία αποτυπώνονταν τα σχετικά πορίσματα του ελέγχου. Επί των πορισμάτων της Προσωρινής Έκθεσης Ελέγχου, η αναθέτουσα αρχή υπέβαλε τις αντιρρήσεις της, με το οποίο επανέλαβε τους ισχυρισμούς της περί της αναγκαιότητας διατήρησης του υπάρχοντος λογισμικού (ως πλέον οικονομικά και τεχνικά συμφέρουσας επιλογής), αντί της ανάπτυξης νέου.

Β. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

9. Από τα διαλαμβανόμενα στο έγγραφο της καταγγελίας, αλλά και από τα στοιχεία και έγγραφα που τέθηκαν υπόψη της Αρχής, προκύπτει ότι τα πραγματικά περιστατικά της υπό εξέταση διαδικασίας προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης του έργου με τίτλο: *“Προμήθεια κλωθών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων, ημιαυτόματων δειγματοληπτών αιωρούμενων σωματιδίων, αναλυτών προσδιορισμού πτητικών οργανικών ενώσεων”*, έχουν ως εξής:
10. Ο ανωτέρω διαγωνισμός (υπ' αριθμ. 02/2012 Διακήρυξη) προκηρύχθηκε στο πλαίσιο της ανάγκης συμπλήρωσης του Εθνικού Δικτύου παρακολούθησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ), δηλαδή για την πλήρωση της ανάγκης δημιουργίας νέων σταθμών για τη μέτρηση της αέριας ρύπανσης, αλλά και αναβάθμισης των υφιστάμενων, προκειμένου να συμμορφωθεί η χώρα αναφορικά με τις υποχρεώσεις της έναντι της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και ειδικότερα της Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2008 "για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη" (Οδηγία 2008/50/ΕΚ), η οποία έχει ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο με την ΚΥΑ ΗΠ 14122/549/Ε103 (ΦΕΚ 488 Β/ 30-3-2011).
11. Επίσης, κατά δήλωση των εκπροσώπων του ελεγχόμενου φορέα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και στους άλλους διεθνείς οργανισμούς (ΟΟΣΑ, UNEP, κ.λπ.), βασικό στοιχείο όλων των θεσμικών ρυθμίσεων αποτελούν οι υποχρεώσεις αναφορών (reporting) και εκτιμήσεων (assessment) και μάλιστα με συγκεκριμένη μορφή. Οι Οδηγίες-πλαίσιο για τα διάφορα περιβαλλοντικά αντικείμενα προβλέπουν ομογενοποιημένα συστήματα υποβολής στοιχείων, τα οποία συνεπάγονται την ανάπτυξη ανάλογων εθνικών συστημάτων.
12. Ως εκ τούτου, για την επίτευξη των στόχων της βελτίωσης της εθνικής πολιτικής για την προστασία του περιβάλλοντος (με βάση τεκμηριωμένες και αξιόπιστες εκτιμήσεις και προβλέψεις), αλλά και της διευκόλυνσης των διαδικασιών που σχετίζονται με το περιβάλλον σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, το Υ.ΠΕ.Κ.Α. έκρινε απολύτως αναγκαία:

α) τη συγκέντρωση ενός ικανού αποθέματος ποιοτικών δεδομένων - και -

β) την ανάπτυξη κατάλληλων μηχανισμών αξιοποίησης των στοιχείων με σύνθετη επεξεργασία και παροχή προς τους εξωτερικούς αποδέκτες, μέσω της ανάθεσης του αντικείμενου της επίμαχης Διακήρυξης.¹

13. Δεδομένου ότι η λειτουργία δικτύου σταθμών μέτρησης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης αποτελεί, σύμφωνα με τα ανωτέρω, υποχρέωση της χώρας μας, το πρώτον η Γενική Γραμματεία Εμπορίου (Γ.Γ.Ε.) του Υπουργείου Ανάπτυξης (ΥΠ.ΑΝ.), στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος “Περιβάλλον” (Ε.Π.ΠΕΡ.) του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Β' ΚΠΣ), είχε διενεργήσει για το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε το έτος 1998 ανοιχτό διαγωνισμό (υπ' αριθμ. 189/1998) για την Προμήθεια “Αυτομάτων Συστημάτων Μέτρησης Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης”, με σκοπό την αναβάθμιση των σταθμών του λεκανοπεδίου των Αθηνών και άλλων πόλεων που ήδη λειτουργούσαν, αλλά και την εγκατάσταση νέων σταθμών σε μεγάλες πόλεις. Τα αποτελέσματα εκείνου του διαγωνισμού κατακυρώθηκαν (με την υπ' αριθμ. 7768/18-10-1999 Απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης) για το 6ο είδος της υπ' αριθμ. 189/98 Διακήρυξης στον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα του υπάρχοντος λογισμικού και στις 22-12-1999 υπεγράφη η σχετική (υπ' αριθμ. 2711/1999) σύμβαση για την προμήθεια υπολογιστικών συστημάτων, μεταξύ της Γ.Γ.Ε./ΥΠ.ΑΝ. και του οικονομικού φορέα, όπως επίσης επισημαίνεται και στο με αρ. πρωτ. 35017/14-9-2015 Υπόμνημα του Υ.ΠΕ.Κ.Α. επί της Προσωρινής Έκθεσης Ελέγχου (σημείο 1). Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο του σχετικού διαγωνισμού υλοποιήθηκε η προμήθεια και εγκατάσταση κατάλληλου εξοπλισμού, ώστε να δημιουργηθεί το Εθνικό Δίκτυο Παρακολούθησης της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ), η λειτουργία του οποίου ξεκίνησε το 2000.
14. Στη συνέχεια και στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ διενεργήθηκε, ομοίως από την ΓΓΕ/ΥΠΑΝ για το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε, ανοιχτός διαγωνισμός (υπ' αριθμ. 238/2003) για την Προμήθεια “Συσκευών ελέγχου καυσαερίων”, με σκοπό την συμπλήρωση του ΕΔΠΑΡ, που απέβη άγονος² (υπ' αριθμ. 605/08-05-2006 Απόφαση του ΥΠΑΝ) και τελικά, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες της χώρας αναφορικά με τις υποχρεώσεις της έναντι της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και ειδικότερα της Οδηγίας για την παρακολούθηση της ποιότητας της ατμόσφαιρας (Οδηγία 2008/50/ΕΚ), αποφασίστηκε η ένταξη νέου έργου, στο πλαίσιο του “ΕΣΠΑ 2007-2013”, με τίτλο «Προσαρμογή του Εθνικού Δικτύου παρακολούθησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης στις απαιτήσεις της νέας κοινοτικής οδηγίας”, συγκεκριμένα με τις πράξεις ένταξης, ως εξής :

¹ βλ. <https://www.amarppl1.e-per.gr/> (Εθνικό Δίκτυο Πληροφοριών Περιβάλλοντος).

² Στο σχετικό Υπόμνημα του Υ.ΠΕ.Κ.Α. επί της Προσωρινής Έκθεσης Ελέγχου (σημείο 2), προβάλλεται ότι οι τεχνικές προδιαγραφές του υπ' αριθμ. 238/2003 διαγωνισμού δεν διέφεραν ως προς το περιεχόμενό τους από τις τεχνικές προδιαγραφές του ελεγχθέντος διαγωνισμού, παρά μόνο στο διαχωρισμό των προσφερόμενων ειδών σε τμήματα στον πιο πρόσφατο διαγωνισμό.

α) Την υπ' αριθμ. 181940/20-09-2010 απόφαση Ένταξης Πράξης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013" - ΕΠΠΕΡΑΑ 2007-2013 (σταθμοί μέτρησης Καβάλα, Λάρισα, Βόλο, Πάτρα, Ηράκλειο, Μεγαλόπολη, Μυτιλήνη), Έργο 2010ΣΕ07580065.

β) Την υπ' αριθμ. 166064/18-02-2011 απόφαση Ένταξης Πράξης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου» (Σταθμός μέτρησης Αλιάρτου), Έργο 2011ΣΕ07580020.

γ) Την υπ' αριθμ. 166065/18-02-2011 απόφαση Ένταξης Πράξης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας – Θράκης» (σταθμοί μέτρησης Κοζάνης Πτολεμαΐδας), Έργο 2011ΣΕ07580019.

δ) Την υπ' αριθμ. 166505/09-03-2011 απόφαση Ένταξης Πράξης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας – Θράκης» (Σταθμοί μέτρησης Θεσσαλονίκης), Έργο 2011ΣΕ07580027.

ε) Την υπ' αριθμ. 166506/09-03-2011 απόφαση Ένταξης Πράξης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττικής» (Σταθμοί μέτρησης ευρύτερης περιοχής Αθηνών), Έργο 2011ΣΕ07580026.³

15. Κατόπιν της ένταξης της προμήθειας των σχετικών ειδών στο Ενιαίο Πρόγραμμα Προμηθειών (ΕΠΠ) έτους 2011, αλλά και της χορήγησης σχετικής εξουσιοδότησης από το ΥΠΑΝ, με το με αρ. πρωτ. 26044/γ/10-06-2011 αίτημά του, το Τμήμα Προμηθειών και Διαχείρισης της Δ/σης Οικονομικού, της Γενικής Δ/σης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υ.ΠΕ.ΚΑ, διαθέτοντας Επιβεβαίωση Διαχειριστικής Επάρκειας τύπου Α και Β (με ΑΠ 177634/15-04-2010 και η με ΑΠ 110413/08-11-2013 χορήγηση επέκτασης – επικαιροποίησης), προχώρησε στις απαραίτητες ενέργειες για την υλοποίηση του εν λόγω διαγωνισμού.

16. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι:

α) η Δ/ση Ε.ΑΡ.Θ της Γενικής Δ/σης Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΚΑ είναι αρμόδια για την κεντρική διαχείριση και το συντονισμό του ΕΔΠΑΡ (κεντρικών και περιφερειακών σταθμών) και έχει την ευθύνη για τον επιτελικό σχεδιασμό και την εποπτεία των επιμέρους επιπέδων του συνολικού δικτύου, καθώς και την απρόσκοπτη λειτουργία των σταθμών της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας, που ανήκουν απευθείας στο Υ.ΠΕ.Κ.Α και

β) οι τεχνικές προδιαγραφές του έργου υλοποιήθηκαν και οριστικοποιήθηκαν από το Τμήμα Ποιότητας Ατμόσφαιρας της ανωτέρω Δ/σης.

17. Στη συνέχεια, με τη με αρ. πρωτ. οικ. 125209/20-11-2012 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος διατυπώθηκε σύμφωνη γνώμη για "Προέγκριση

³ Σημειώνεται ότι εν προκειμένω, με την υπ' αριθμ. 27091/ΕΥΣ4330/30-6-2010 (ΦΕΚ Β' 968) Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α., έγινε εκχώρηση αρμοδιοτήτων διαχείρισης για πράξεις των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων "Μακεδονία-Θράκη," "Κρήτη και Νήσοι Αιγαίου", "Θεσσαλία-Στερεά Ελλάδα-Ήπειρος" και "Αττική" του ΕΣΠΑ στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π "Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη". Σύμφωνα με το άρθρο 3 αυτής: "Η Ειδική Υπηρεσία ... αναλαμβάνει... τις ακόλουθες αρμοδιότητες: i. Προβάνει στην αναγκαία εξειδίκευση των κατηγοριών πράξεων που διαχειρίζεται, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Δ.Α του Ε.Π. ii. Λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την αξιοποίηση των συμπερασμάτων των αξιολογήσεων του Προγράμματος. iii. Παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής των κατηγοριών πράξεων που διαχειρίζεται και ειδικότερα τη χρηματοοικονομική πρόοδό τους, τους ποσοτικοποιημένους δείκτες και τις προοπτικές εξέλιξής τους και εισηγείται στη Δ.Α προτάσεις αναθεώρησής τους. iv. Συντάσσει τις αναγκαίες αναφορές. v. Συνεργάζεται με την Εθνική Αρχή Συντονισμού, vi. Μεριμνά για εξειδίκευση όπου απαιτείται των απαραίτητων εργαλείων, προτύπων και προδιαγραφών [...] xiv. Προβάνει σε εξέταση της διαδικασίας διακήρυξης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων... κλπ".

Δημοπράτησης διεθνούς διαγωνισμού για την προμήθεια των ειδών που αφορούν στην προσαρμογή του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ) και ειδικότερα για τους σταθμούς στην Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Κοζάνη, Πτολεμαΐδα, Αλίαρτο, Καβάλα, Λάρισα, Βόλο, Πάτρα, Ηράκλειο, Μεγαλόπολη και Μυτιλήνη, των αντίστοιχων πράξεων MIS 327678, 327701, 327715, 327710 & 296669 που εντάχθηκαν στο ΕΠΠΕΡΑΑ 2007-2013”.

18. Περαιτέρω, με την με αρ. πρωτ. 60516/5-12-2012 απόφαση της Γενικής Γραμματέως Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, αποφασίσθηκε η έγκριση της διενέργειας ανοικτού διαγωνισμού, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά για την προμήθεια διαφόρων ειδών (κλωβών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων, ημιαυτόματων δειγματοληπτών αιωρούμενων σωματιδίων, αναλυτών προσδιορισμού πτητικών οργανικών ενώσεων). Με την ίδια απόφαση, συγκροτήθηκε αρμόδια Επιτροπή για τη διενέργεια του διαγωνισμού, κατόπιν διενεργηθείσας κλήρωσης, σύμφωνα με το από 30-1-2012 Πρακτικό της Επιτροπής κλήρωσης ορισμού μελών συλλογικών οργάνων.
19. Με την υπ’ αριθμ. 02/2012 Διακήρυξη (“Προμήθεια κλωβών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων, ημιαυτόματων δειγματοληπτών αιωρούμενων σωματιδίων, αναλυτών προσδιορισμού πτητικών οργανικών ενώσεων”), του Τμήματος Προμηθειών και Διαχείρισης της Δ/σης Οικονομικής Διαχείρισης του Υ.ΠΕ.Κ.Α, προκηρύχθηκε για τη Δ/ση Ε.Α.Ρ.Θ. ανοικτός διεθνής διαγωνισμός, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά και ημερομηνία διεξαγωγής την 28/1/2013 (αριθμ. Απόφασης 60527/5-12-2012).
20. Ειδικότερα, με την οικεία Διακήρυξη η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε την προμήθεια διαφόρων ειδών για λογαριασμό της Δ/σης Ε.Α.Ρ.Θ του Υ.ΠΕ.ΚΑ, ⁴όπως αυτά κατανέμονται στα παρακάτω τέσσερα (4) Τμήματα :
- ΤΜΗΜΑ Α’: Προμήθεια κλωβών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης με προϋπολογισμό 2.342.000,00 ευρώ,
- ΤΜΗΜΑ Β’: Προμήθεια αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων με προϋπολογισμό 674.000,00 ευρώ,

⁴ Σύμφωνα με το άρθρο 3 (Διάρθρωση Δ.Ε.Α.Ρ.Θ), παρ. 2 του π.δ 51/1988 “Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων” (ΦΕΚ Α’ 19), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει : “Η αρμοδιότητα της Διεύθυνσης (Ε.Α.Ρ.Θ) ανάγεται στα παρακάτω θέματα που κατανέμονται μεταξύ των τμημάτων της ως εξής: **α. Τμήμα Ποιότητας Ατμόσφαιρας**, στο οποίο υπάγονται: - η κατάρτιση και εκτέλεση προγραμμάτων μέτρησης, καταγραφής και αξιολόγησης των διαφόρων ρύπων - Η μελέτη και παρατήρηση των επιπτώσεων της αέριας ρύπανσης στο περιβάλλον - Ο καθορισμός προτύπων μεθόδων μετρήσεων - Η λειτουργία εργαστηρίου - Η εκπόνηση και εισήγηση ορίων ποιότητας αέρα και η λήψη εκτάκτων μέτρων. **β. Τμήμα Καταπολέμησης Θορύβων**, στο οποίο υπάγονται: - Η κατάρτιση και εκτέλεση προγραμμάτων μέτρησης θορύβων και κραδασμών [...] κλπ. Το ως άνω π.δ έχει αντικατασταθεί από το π.δ 100/2014 (ΦΕΚ Α’ 167), όπου η Δ.Ε.Α.Ρ.Θ μετονομάζεται σε Δ/ση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας και το αντίστοιχο για τη διάρθρωσή της άρθρο είναι το με αρ. 22.

ΤΜΗΜΑ Γ': Προμήθεια ημιαυτόματων δειγματοληπτών αιωρούμενων σωματιδίων και παροχή υπηρεσιών δειγματοληψίας και προσδιορισμού ΑΣ10 και ΑΣ2,5 με προϋπολογισμό 437.000,00 ευρώ,

ΤΜΗΜΑ Δ': Προμήθεια αναλυτών προσδιορισμού πτητικών οργανικών ενώσεων και εργασίες για τη διασφάλιση της καλής λειτουργίας τους, με προϋπολογισμό 333.000,00 ευρώ.

21. Ειδικότερα στην παράγραφο 7 της υπ' αριθμ. 02/2012 Διακήρυξης επισημαίνεται ότι :

“Το πρώτο τμήμα είναι προαπαιτούμενο όλων των υπόλοιπων τμημάτων. Για το λόγο αυτό η απόφαση κατακύρωσης του αποτελέσματος του διαγωνισμού για το Τμήμα Α θα προηγείται των αποφάσεων κατακύρωσης των άλλων τμημάτων.

Σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας, για οποιονδήποτε λόγο, του Τμήματος Α, η Προϊσταμένη Αρχή έχει το δικαίωμα να ματαιώσει τον διαγωνισμό στο σύνολό του (ήτοι για όλα τα τμήματα), οι δε διαγωνιζόμενοι που έχουν καταθέσει προσφορές σε ένα ή περισσότερα τμήματα, παραιτούνται από κάθε απαίτηση κατά του δημοσίου στην περίπτωση αυτή.

Στο διαγωνισμό θα γίνονται δεκτές προσφορές για κάθε τμήμα χωριστά. Θα γίνονται δεκτές προσφορές για ένα ή περισσότερα τμήματα. Σε κάθε περίπτωση όμως θα περιλαμβάνονται ολόκληρες οι ποσότητες των ειδών που περιλαμβάνονται σε κάθε τμήμα. Προσφορά που θα περιλαμβάνει μέρος της προκηρυχθείσας ποσότητας των τμημάτων, θα απορρίπτεται ως απαράδεκτη.”

22. Η ανωτέρω Διακήρυξη απεστάλη στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕΕΚ) στις 5-12-2012 και δημοσιεύτηκε στις Εφημερίδες “ΕΞΠΡΕΣ”, “ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ” και “ΗΜΕΡΗΣΙΑ” στις 8 Δεκεμβρίου 2012 και στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης στις 14-12-2012 (ΦΕΚ Β/807/2012).

23. Σημειώνεται ότι η συνολική προϋπολογιζόμενη δαπάνη του εν λόγω διαγωνισμού ανέρχεται σε 3.786.000,00 €, συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α (23%), και βαρύνει τις πιστώσεις του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΑΕ), Έργα: 2011ΣΕΟ7580019 της ΣΑΕ 075/8, 2011ΣΕΟ7580020 της ΣΑΕ 075/8, 2011ΣΕΟ7580026 της ΣΑΕ 075/8, 2011ΣΕΟ7580027 της ΣΑΕ 075/8, 2010ΣΕΟ7580065 της ΣΑΕ 075/8. Επίσης, το συγκεκριμένο έργο συγχρηματοδοτείται από το Διαρθρωτικό Ταμείο ΕΤΠΑ.

24. Πέραν των ανειλημμένων υποχρεώσεων από τη σχετική με τη μέτρηση της αέριας ρύπανσης προαναφερθείσα Οδηγία της Ε.Ε., η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών του επίμαχου διαγωνισμού, προκύπτει και από την υπ' αριθμ. Π1/1817/7-8-2013 Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας, η οποία αφορά στις ενταγμένες στο Ε.Π.Π. προμήθειες ειδών, όπου αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι: “λήγει στις 31-12-2013 η προθεσμία για την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων”, κατά τα προβλεπόμενα στην υπ' αριθμ. Π1/2205/29-11-2012 που αφορά στην παράταση ισχύος Ε.Π.Π. των ετών 2011-2013”.

25. Αρχικά, η καταγγέλλουσα εταιρεία υπέβαλε αίτημα παροχής διευκρινίσεων επί διάφορων τεχνικών θεμάτων στις "Τεχνικές Προδιαγραφές" της Διακήρυξης προς το Τμήμα Προμηθειών και Διαχείρισης, επί του οποίου της απεστάλη έγγραφο που περιελάμβανε σχετικές απαντήσεις επί ενός εκάστου των ερωτημάτων.
26. Στη συνέχεια, μια εκ των τριών (3) συμμετεχουσών εταιρειών, άσκησε ενώπιον του Υ.ΠΕ.Κ.Α. προδικαστική προσφυγή κατά της υπ' αριθμ. 02/2012 με αρ. πρωτ. 60527/5-12-2012 Διακήρυξης του οικείου διαγωνισμού, με την οποία ζήτησε να απαλειφθεί από στην οικεία Διακήρυξη ο όρος εκείνος (Τμήμα Α' Παράρτημα Δ σημ. Ζ "Υπολογιστικά Συστήματα -Γενικές Απαιτήσεις", παρ. 4.3), που απαιτεί από τους υποψηφίους να προσφέρουν υποχρεωτικά ως λογισμικό εφαρμογής το συγκεκριμένο πρόγραμμα που ήδη χρησιμοποιείται από το Ε.Δ.Π.Α.Ρ, γιατί αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης και περιορίζει αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό. Εντούτοις, σύμφωνα και με έγγραφο της αναθέτουσας αρχής προς την Πρόεδρο της Επιτροπής Αξιολόγησης προδικαστικών προσφυγών του ν. 3886/2019⁵ "... ανακλήθηκε το [...] έγγραφο που αφορά διαβίβαση προδικαστικής προσφυγής. Επί του θέματος με το σχετικό υπόμνημά της η αναθέτουσα αρχή προβάλλει ότι ουδεμία προσφυγή ασκήθηκε κατά των όρων της ελεγχθείσας διακήρυξης.
27. Οι συμμετέχουσες εταιρείες υπέβαλαν προς το Τμήμα Προμηθειών και Διαχείρισης επιστολές, με τις οποίες ζητούσαν διευκρινίσεις επί των όρων της οικείας Διακήρυξης.
28. Καθένα από τα τρία (3) προαναφερθέντα αιτήματα για παροχή διευκρινίσεων, ενσωματώνει τις διαμαρτυρίες της αντίστοιχης ενδιαφερόμενης εταιρείας αναφορικά με τις τεχνικές προδιαγραφές του Τμήματος Α' της υπ' αριθμ. 02/12 Διακήρυξης, στα σημεία εκείνα που: α) προδιαγράφεται η αναβάθμιση του υπάρχοντος συγκεκριμένου λογισμικού και β) περιγράφεται η άμεση σύνδεση του εν λόγω λογισμικού μόνο με τα "dataloggers-modems" ενός συγκεκριμένου κατασκευαστή, τα οποία και διατίθενται από έναν αποκλειστικό προμηθευτή στην Ελλάδα, χωρίς να δίνεται η κατά το ελάχιστο δυνατότητα να διαχωριστεί το συγκεκριμένο είδος από τα υπόλοιπα είδη της προμήθειας, ώστε να μπορούν αυτά να προσφερθούν προς εξασφάλιση τοιουτοτρόπως μεγαλύτερης συμμετοχής.
29. Η αναθέτουσα αρχή απάντησε στα αιτήματα συμπληρωματικών πληροφοριών/ διευκρινίσεων των ότι: "το παρόν έργο αφορά στον εκσυγχρονισμό και επέκταση του υπάρχοντος δικτύου και όχι εξαρχής στον επανασχεδιασμό του [...] προκύπτει ότι, η επιλογή της διατήρησης του υπάρχοντος λογισμικού, αντί της ανάπτυξης ενός νέου, είναι η πλέον οικονομικά συμφέρουσα για το Δημόσιο..." και καταλήγει ότι "...δεν συντρέχει κανένας λόγος ανατροπής των υφιστάμενων υποδομών του δικτύου, οι οποίες έχουν σταδιακά μέχρι σήμερα οικοδομηθεί με κόστος αλλά και αξιοποιώντας τη συσσωρευμένη εμπειρία της Υπηρεσίας.....".

⁵ Η Επιτροπή αυτή συστήθηκε με την με αρ. πρωτ.οικ. 383/δ/3-1-2013 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υ.ΠΕ.ΚΑ.

30. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι τα σχετικά ερωτήματα των ως άνω εταιρειών και οι διευκρινιστικές απαντήσεις που δόθηκαν από τη Δ.Ε.ΑΡ.Θ, αναρτήθηκαν -την περίοδο εκείνη- στην επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου και επιπρόσθετα η αναθέτουσα αρχή επικαλέσθηκε ότι όλες οι απαντήσεις για συμπληρωματικές πληροφορίες δόθηκαν στους υποψηφίους εντός των προθεσμιών, ώστε να υπάρχει ικανό χρονικό διάστημα για την προετοιμασία και κατάθεση προσφοράς”.
31. Η Δ/ση Ε.ΑΡ.Θ. της Γενικής Δ/σης Περιβάλλοντος του Υ.Π.Ε.ΚΑ, σε συνέχεια των αιτημάτων των ενδιαφερόμενων εταιρειών σχετικά με τη δυνατότητα παράτασης της ημερομηνίας διενέργειας του διαγωνισμού 2/2012 και δεδομένης της πολυπλοκότητας και του μεγέθους του σχετικού έργου, ζήτησε εγγράφως ζήτησε τη μετάθεση της ημερομηνίας διενέργειας του διαγωνισμού, “με γνώμονα το συμφέρον του δημοσίου για ευρεία συμμετοχή” . Με απόφαση της Γενικής Γραμματέως του Υ.Π.Ε.Κ.Α, αποφασίστηκε η μετάθεση της ημερομηνίας διενέργειας του ως άνω ανοικτού διεθνή διαγωνισμού και ορίσθηκε νέα ημερομηνία διενέργειάς του η 18η Φεβρουαρίου 2013 (καταληκτική ημερομηνία υποβολής των σχετικών προσφορών). Εν συνεχεία, εστάλη η σχετική απόφαση στις εφημερίδες “ΕΞΠΡΕΣ”, “ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ” και “ΗΜΕΡΗΣΙΑ” προς δημοσίευσή της την 31 Ιανουαρίου 2013. Επίσης, η μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών και διενέργειας του ως άνω Τμήματος του οικείου διαγωνισμού, δημοσιεύτηκε στο Τεύχος ΦΕΚ 48/1-2-2013 και εστάλη στις 28-1-2013, προς δημοσίευση στο Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
32. Έως την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών (18-2-2013) υπέβαλαν προσφορές πέντε (5) εταιρείες. Η καταγγέλλουσα εταιρεία δεν υπέβαλε προσφορά, αλλά κατέθεσε σχετική έγγραφη διαμαρτυρία της.
33. Πράγματι, μετά την υποβολή των προσφορών, ακολούθησε σωρεία επιστολών διαμαρτυρίας προς το Υ.Π.Ε.ΚΑ από όλες τις ενδιαφερόμενες εταιρείες που στο σύνολό τους αφορούσαν στο ζήτημα των τεχνικών προδιαγραφών τόσο του προαπαιτούμενου - κατά τη Διακήρυξη - για την ανάθεση του Τμήματος Α΄ λογισμικού , όσο και των συνδεδόμενων με αυτό “dataloggers/modems”.
34. Ειδικότερα, ζητήθηκε η ματαίωση του διαγωνισμού και η επανάληψή του, με διαφορετική όμως διάρθρωση, δηλαδή με τη σύνταξη διαφορετικού Τμήματος για την προμήθεια του λογισμικού προγράμματος και διαφορετικών Τμημάτων για όλα τα υπόλοιπα υπολογιστικά συστήματα (dataloggers-modems/υπολογιστές κλπ), που να μην συνδέονται μεταξύ τους με σχέση προαπαιτούμενου, όπως οριζόταν στην παράγραφο 7 της οικείας Διακήρυξης.
35. Συγκεκριμένα σε σχετική διαμαρτυρία υποψήφιας εταιρείας προς την αναθέτουσα αρχή, αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι: *“Η υποχρεωτική εμπλοκή της εταιρείας αυτής (...) στη δημιουργία του πρόσθετου λογισμικού, καθιστά τον ανταγωνισμό αδύνατο, στην περίπτωση που η εταιρεία αυτή υποβάλει προσφορά ως ανταγωνιστής μας στο διαγωνισμό...”*. Ως λόγους νόθευσης

του ανταγωνισμού στην περίπτωση αυτή, αναφέρει: α) το πρόσθετο κόστος της ίδιας στα προσφερόμενα είδη, σε σχέση με την εταιρεία που παράγει το λογισμικό, β) την ανάγκη γνωστοποίησης των στοιχείων της προσφοράς της στον αποκλειστικό προμηθευτή, πριν από την υποβολή της και γ) την αβεβαιότητα ως προς τη συμβατότητα του συγκεκριμένου λογισμικού με τα υπόλοιπα είδη εξοπλισμού (dataloggers-modemsή και τους Η/Υ), που θα αναγκαζόταν να προμηθευτεί από τον οικονομικό φορέα στον οποίο ανατέθηκε τελικά η σύμβαση για το Τμήμα Α΄, αφού δεν θα έχουν εκτελεσθεί δοκιμές, πριν υποβληθεί η προσφορά της.

36. Οι περισσότερες εταιρείες στα έγγραφα διαμαρτυρίας τους προς την ηγεσία του Υ.Π.Ε.ΚΑ αναφέρουν ότι, ο αποκλειστικός διανομέας του λογισμικού, "...εκμεταλλευόμενος τη συγκυρία, έθεσε πρωτοφανείς όρους συνεργασίας..." με αυτές, γεγονός που ουσιαστικά οδήγησε στον έμμεσο αποκλεισμό τους από το διαγωνισμό. Ως αποτέλεσμα, οι εταιρείες ζήτησαν εγγράφως την ακύρωση του διαγωνισμού και την επαναπροκήρυξή του.

37. Σε απάντηση των σχετικών αιτιάσεων των διαμαρτυρόμενων εταιρειών, η Δ.Ε.ΑΡ.Θ προέτεινε τους εξής ισχυρισμούς:

α) ότι το συγκεκριμένο λογισμικό είναι εμπορικό πακέτο και έχει διατεθεί σε πολλούς οργανισμούς εντός Ελλάδας,

β) ότι τα "dataloggers/modems" διατίθενται τουλάχιστον από 4 κατασκευάστριες εταιρείες,

γ) ότι ο διαγωνισμός αυτός διεξάγεται με τις ίδιες προδιαγραφές, όσον αφορά στο λογισμικό και στους καταγραφείς δεδομένων, με τις οποίες διεξήχθη αντίστοιχος διαγωνισμός στο πλαίσιο του Γ΄ ΕΠΠΕΡ - και -

δ) ότι η Υπηρεσία δεν μπορεί να πάρει μέρος *"...στο διαφαινόμενο εμπορικό ανταγωνισμό μεταξύ των εταιρειών"*.

38. Προς επίρρωση των ανωτέρω, η Δ.Ε.ΑΡ.Θ τόνισε στο ίδιο έγγραφο τη σημασία της παρακολούθησης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης για την προστασία της δημόσιας υγείας, την ανάγκη άμεσης ανανέωσης και συμπλήρωσης του σχετικού δικτύου, την ανάγκη αποφυγής του κινδύνου απένταξης του έργου από το ΕΣΠΑ 2007-2013, αλλά και τη σπουδαιότητα της μη ματαίωσης του οικείου διαγωνισμού, εν όψει της επικείμενης απάντησης της Ελλάδας σε σχετική προειδοποιητική επιστολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για κακή εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Τέλος, επεσήμανε ότι ενήργησε προς το σκοπό της διασφάλισης του δημοσίου συμφέροντος, καθόσον μέσω των τεχνικών προδιαγραφών που επελέγησαν εν προκειμένω, μέσω των αναλυτικών διευκρινίσεων που παρασχέθηκαν στους ενδιαφερόμενους, αλλά και μέσω της μετάθεσης της ημερομηνίας διεξαγωγής του διαγωνισμού, ώστε να δοθεί σε όλους κατάλληλος χρόνος για προετοιμασία προσφορών, επεχείρησε να διευρύνει τη συμμετοχή όσο γίνεται περισσότερων οικονομικών φορέων που δραστηριοποιούνται στο χώρο αυτό.

39. Ακολούθως, προχώρησε η αξιολόγηση των προσφορών και η σύνταξη/έγκριση των Πρακτικών από τα αρμόδια όργανα για κάθε ένα από τα επιμέρους Τμήματα του διαγωνισμού, ως εξής:

ΤΜΗΜΑ Α:

40. Με την με αρ. πρωτ 18620/21-3-2013 Απόφαση της Γενικής Γραμματέως του Υ.ΠΕ.Κ.Α. (ΑΔΑ:ΒΕ2Π0-Θ99), έγινε αποδεκτό το, από 7.3.2013, Πρακτικό Ι της Επιτροπής διενέργειας και αξιολόγησης του Διαγωνισμού, για το Τμήμα Α': «Προμήθεια κλωβών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης» και ενέκρινε την αποσφράγιση της τεχνικής προσφοράς μοναδικού υποψήφιου του οικονομικού φορέα για την 2-4-2013.⁶
41. Με τη με αρ.πρωτ. 52910/γ/26-9-2013 Απόφαση της Γενικής Γραμματέως του Υ.ΠΕ.Κ.Α (ΑΔΑ:ΒΛ9Σ0-40Τ), έγινε αποδεκτό το, από 23-4-2013, Πρακτικό ΙΙ της Επιτροπής διενέργειας και αξιολόγησης του Διαγωνισμού (το οποίο διαβιβάστηκε από την Επιτροπή με το με ΑΠ 182979/23-4-2013 προς έγκριση - ήτοι πέντε (5) μήνες μετά τη σύνταξή του - για το Τμήμα Α' του διαγωνισμού και ορίζει ως ημερομηνία αποσφράγισης της οικονομικής προσφοράς την 09-10-2013. Δεδομένης της καθυστέρησης που δημιουργήθηκε από την αναμονή για την έκδοση της απόφασης έγκρισης του Πρακτικού ΙΙ ζητήθηκε από τις συμμετέχουσες στο διαγωνισμό εταιρείες, να παρατείνουν την προθεσμία προσφορών για έξι (6) μήνες από τη λήξη τους και εγγυητικών επιστολών συμμετοχής έως και ένα (1) μήνα από τη λήξη τους.
42. Στη συνέχεια αποσφραγίστηκε η μοναδική υποβληθείσα οικονομική προσφορά και συντάχθηκε το από 17-10-2013 Πρακτικό της Επιτροπής, με το οποίο εισηγείται να κατατεθούν εντός προθεσμίας τριών (3) εργάσιμων ημερών *“επίσημα στοιχεία (εμπορικές τιμές των ειδών από επίσημο τιμοκατάλογο ή και από την επίσημη ιστοσελίδα της κατασκευάστριας εταιρείας κ.α.), τα οποία θα τεκμηριώνουν αναλυτικά τις προσφερόμενες τιμές ανά είδος”*. Η εταιρεία απάντησε εμπρόθεσμα.
43. Παράλληλα, με έγγραφο του Τμήματος Προμηθειών και Διαχείρισης του Υ.ΠΕ.Κ.Α προς τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου του (πρώην) Υπουργείου Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας, ζητήθηκε να δοθεί παράταση των Ε.Π.Π. 2007-2013 μέχρι 31-12-2014 για την ολοκλήρωση του διαγωνισμού, *“ώστε να μην υπάρξει πρόβλημα απώλειας συγχρηματοδοτούμενων πόρων”*, από τη στιγμή που *“δεν επαρκεί ο χρόνος για την υπογραφή όλων των σχετικών συμβάσεων μέχρι 31-12-2013, λόγω πολυπλοκότητας του έργου”*. Πράγματι, με την με αρ.πρωτ. Π1/2955/27-12-2013 (ΑΠ ΥΠΕΚΑ 3720/24-1-2014) Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας παρατάθηκε μέχρι 21-12-2014 η προθεσμία υπογραφής των σχετικών συμβάσεων των διαγωνισμών.

⁶Όπως αναφέρεται στο ανωτέρω Πρακτικό Ι : “Για τη σύνταξη του παρόντος Πρακτικού, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της επίσης, την Απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τα Πρακτικά της 24ης Γενικής Συνεδρίασης της 23.11.98, η οποία της παραδόθηκε από τη Δ/ση Οικονομικού/Τμήμα Προμηθειών & Δ/σης”.

44. Με την με αρ. πρωτ. 125/γ/02-1-2014 Απόφαση της Γενικής Γραμματέως του Υ.ΠΕ.Κ.Α. (ΑΔΑ:ΒΙ6Τ0-ΟΤΓ), έγινε αποδεκτό το, από 17.12.2013 τελικά εκδοθέν, Πρακτικό ΙΙΙ της Επιτροπής διενέργειας και αξιολόγησης του Διαγωνισμού, για το Τμήμα Α΄ του διαγωνισμού, σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού στον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, η οποία συγκέντρωσε βαθμολογία σύμφωνα με τον τύπο της Διακήρυξης. Σημειωτέον ότι από την έκδοση της απόφασης επί του Πρακτικού ΙΙ (με αρ. 52910/γ/26-9-2013) παρήλθε χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών έως την ολοκλήρωση του Πρακτικού ΙΙΙ (17-12-2013).
45. Στις 16-1-2014 εκδόθηκε από τη Γενική Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υ.ΠΕ.ΚΑ, η υπ΄ αριθμ. 2237 πρόσκληση αποσφράγισης φακέλου δικαιολογητικών της υπ΄ αριθμ. 02/2012 Διακήρυξης (Τμήμα Α΄), με την οποία ζητήθηκε από τον εν λόγω οικονομικό φορέα να παρευρεθεί στη διαδικασία αποσφράγισης του φακέλου των δικαιολογητικών, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 6 του π.δ 118/2007, για να λάβει γνώση των δικαιολογητικών που κατατέθηκαν στον οικείο διαγωνισμό.
46. Παράλληλα, πρέπει να σημειωθεί ότι στις 6-2-2014 το Τμήμα Προμηθειών και Διαχείρισης με το με αρ. πρωτ. 6195 έγγραφό του, ζήτησε από τις πέντε (5) συμμετέχουσες στον εν λόγω διαγωνισμό εταιρείες, παράταση της προθεσμίας ισχύος των προσφορών και των εγγυητικών επιστολών συμμετοχής, για τον διαγωνισμό υπ΄ αριθμ. 02/2012. Συγκεκριμένα, με το ως άνω έγγραφο, η Υπηρεσία ζήτησε από τις εταιρείες να παρατείνουν και να της γνωστοποιήσουν εγγράφως την ισχύ της προσφοράς τους για έξι (6) μήνες από τη λήξη τους και την αντίστοιχη παράταση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής έως ένα μήνα από τη λήξη ισχύος των προσφορών (άρθρο 13 του π.δ 118/2007). Όλες οι εταιρείες ανταποκρίθηκαν στο αίτημα παράτασης της προθεσμίας προσφορών και εγγυητικών επιστολών συμμετοχής, για τα αντίστοιχα Τμήματα του διαγωνισμού.
47. Εν συνεχεία, με τη με αρ.πρωτ. 9279/19-2-2014 Απόφαση της Γενικής Γραμματέως του Υ.ΠΕ.Κ.Α. (ΑΔΑ:ΒΙΕΒ0-ΚΘΚ), έγινε αποδεκτό το, από 23-1-2014, Πρακτικό ΙV της Επιτροπής διενέργειας και αξιολόγησης του Διαγωνισμού για το Τμήμα Α΄, για το άνοιγμα του φακέλου των δικαιολογητικών και εγκρίθηκε η κατακύρωση των αποτελεσμάτων του δημόσιου ανοικτού διαγωνισμού της υπ΄ αριθμ. 02/2012 Διακήρυξης "Προμήθεια κλωβών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης (Τμήμα Α΄), στον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, και σε συνολικό προϋπολογισμό ύψους € 2.158.588,50 συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ 23% (€1.754.950,00 πλέον ΦΠΑ). Ακολούθως την ίδια ημέρα η σχετική κατακυρωτική απόφαση κοινοποιήθηκε με την αποστολή σχετικού φάξ στην ανωτέρω εταιρεία.
48. Περαιτέρω, με βάση σχετική επιστολή της αναδόχου εταιρείας προς τη Δ/νση Οικονομικού της Γεν. Δ/νσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υ.ΠΕ.ΚΑ, η οποία πρωτοκολλήθηκε την ίδια ημερομηνία κατά την οποία εκδόθηκε και γνωστοποιήθηκε στον ανάδοχο η κατακυρωτική απόφαση (19-2-2014),

- κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα, ο οικονομικός φορέας παρείχε έκπτωση 50.000,00 ευρώ “[...] λόγω της τρέχουσας δημοσιονομικής κατάστασης ...”, όπως προέβαλε στην ανωτέρω επιστολή της.
49. Κατόπιν αυτών, με την υπ’ αριθμ. 20154/14-4-2014 Απόφαση της Γενικής Γραμματέως του Υ.Π.Ε.Κ.Α. (ΑΔΑ:ΒΙΗ50-ΣΛ8), αποφασίσθηκε η τροποποίηση της ανωτέρω υπ’ αριθμ. 9279/19-2-2014 Απόφασης κατακύρωσης, λόγω μείωσης του συνολικού προϋπολογισμού του έργου κατά 50.000 ευρώ, αφού ελήφθη υπόψη η προαναφερθείσα επιστολή του οικονομικού φορέα, με την οποία ο ανάδοχος παρείχε έκπτωση επί της αρχικής του προσφοράς (Τελική συνολική δαπάνη: δύο εκατομμύρια ενενήντα επτά χιλιάδες ογδόντα οχτώ ευρώ και πενήντα λεπτά - 2.097.088,50 ευρώ - συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α). ⁷
50. Ακολούθως, στις 23-7-2014 υπεγράφη η υπ’ αριθμ. 1753/2014 σύμβαση ανάθεσης έργου μεταξύ της Γενικού Γραμματέα του Υ.Π.Ε.Κ.Α. (“αναθέτουσα αρχή”) και της αναδόχου εταιρείας, με προϋπολογισμό έργου 2.097.088,50 ευρώ, με Φ.Π.Α 23%. Επισημαίνεται ότι, προ της υπογραφής της σχετικής σύμβασης, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π “Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013”, απέστειλε τη σύμφωνη γνώμη της στη Δ.Ε.ΑΡ.Θ. για το Σχέδιο Σύμβασης των οικείων υποέργων (απόφαση του Γενικού Γραμματέα Χωροταξίας και Αστικού περιβάλλοντος με αρ. πρωτ. οικ. 127791/11-7-2014). Η σύναψη της σύμβασης γνωστοποιήθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕΕΚ) την ίδια ημέρα με την υπογραφή της (29-7-2014) με αρ. 2014/S143-256803. Επίσης, η ανωτέρω σύμβαση ανάθεσης αναρτήθηκε στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. στις 24-7-2014.
51. Περαιτέρω, με το από 10.9.2014 Πρακτικό V της Επιτροπής διενέργειας και αξιολόγησης του Διαγωνισμού, η Επιτροπή συμφώνησε με την προσφορά νέων επικαιροποιημένων υπολογιστικών συστημάτων και παρελκομένων από την ανάδοχο εταιρεία, κατόπιν επιστολής του αναδόχου προς τη Δ/ση Οικονομικής Διαχείρισης, καθώς και της θετικής γνώμης της αρμόδιας Δ/σης Ε.ΑΡ.Θ. Στη σχετική επιστολή ο ανάδοχος αναφέρει ότι, τα προς παράδοση είδη δεν κατασκευάζονται πλέον, αλλά έχουν αντικατασταθεί από νεότερα μοντέλα που δεν υπολείπονται, αλλά υπερτερούν των τεχνικών προδιαγραφών των προσφερθέντων και η εταιρεία μπορεί να τα παραδώσει χωρίς επιβάρυνση για την Υπηρεσία.
52. Η ανάδοχος πλέον εταιρεία, με έγγραφο που υπέβαλε προς τη Γενική Δ/ση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υ.Π.Ε.Κ.Α περί τα τέλη Σεπτεμβρίου 2014, κατέθεσε φάκελο δικαιολογητικών λήψης προκαταβολής, ο οποίος περιλάμβανε πέντε (5) εγγυητικές επιστολές προκαταβολών. Εν συνεχεία,

⁷ Σημειώνεται ότι της έκδοσης της υπ’ αριθμ. 9279/19-2-2014 κατακυρωτικής απόφασης προηγήθηκε η με αρ. πρ. 162298/10-4-2014 επιστολή της Δ/σης Ε.ΑΡ.Θ προς το Γραφείο της Γενικής Γραμματέως Π.Ε.Κ.Α., στην οποία τονίστηκε η αναγκαιότητα υλοποίησης της επέκτασης/αναβάθμισης του ΕΔΠΑΡ, δεδομένης : **α)** της συμπληρωματικής προειδοποιητικής επιστολής της Ε.Ε για υπερβάσεις οριακών τιμών των ΑΣ10 (οικισμός Αθήνας και Θεσσαλονίκης) και **β)** της προκαταρκτικής διερεύνησης σχετικά με υπερβάσεις της ετήσιας οριακής τιμής για το διοξείδιο του αζώτου (οικισμός Αθήνας), από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π “Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη” ενέκρινε τη διάθεση πίστωσης συνολικού ποσού 96.551,10 ευρώ στην εταιρεία αυτή.

53. Με τα με αρ. πρωτ. 164322/6-10-2014 και 110074/16-1-2015 έγγραφέ της, η Δ/ση Ε.ΑΡ.Θ όρισε τους υπαλλήλους της Δ/σης για να περιληφθούν στην κλήρωση των μελών της Επιτροπής Παρακολούθησης και Παραλαβής για την υλοποίηση της Σύμβασης 17853/2014, σε απάντηση του με ΑΠ 42839/15-9-2014 σχετικού αιτήματος της Γενικής Δ/σης Οικονομικών Υπηρεσιών. Επίσης, με το με αρ.πρ. 4556/2-2-2015 έγγραφό του, το Τμήμα Προμηθειών & Διοικητικής Μέριμνας ζήτησε από το αρμόδιο, κατά το άρθρο 16 παρ. 3 ββ) του π.δ 100/2014 (ΦΕΚ 167/28-8-2014) περί Οργανισμού Υ.Π.Ε.Κ.Α, Τμήμα Οργάνωσης, Ποιότητας και Αποδοτικότητας, τη συγκρότηση των συλλογικών οργάνων που είναι απαραίτητα για την Παραλαβή και Παρακολούθηση του εν λόγω διαγωνισμού.

54. Στη συνέχεια, με την υπ’ αριθμ. 49480/21-10-2014 Απόφαση της Γενικής Γραμματέως του Υ.Π.Ε.Κ.Α. (ΑΔΑ: ΩΘ1Ψ0-ΑΗ7), αποφασίσθηκε η 2η τροποποίηση της υπ’ αριθμ. 9279/19-2-2014 Απόφασης κατακύρωσης, λόγω νέων υπολογιστικών συστημάτων και παρελκόμενων (*αντικατάσταση των υπολογιστικών συστημάτων και παρελκόμενων από τον ανάδοχο*).

55. Ακολούθως στις 14.11.2014 υπεγράφη η Τροποποίηση Συμπλήρωση της υπ’ αριθμ. 1753/2014 σύμβασης ανάθεσης έργου μεταξύ της Γενικού Γραμματέα του Υ.Π.Ε.ΚΑ (“αναθέτουσα αρχή”) και της αναδόχου εταιρείας, η οποία επίσης αναρτήθηκε στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ στις 14-11-2014.

56. Στις 20.2.2015 εκδόθηκε το Πρακτικό VI της Επιτροπής διενέργειας και αξιολόγησης του Διαγωνισμού (κατόπιν του με ΑΠ 52811/13-11-2014 αιτήματος του Τμήματος Προμηθειών & Διοικητικής Μέριμνας, για τις απόψεις της, περί του υπ’ αρ. 20646/22-10-2014 σχετικού αιτήματος της αναδόχου εταιρείας), με το οποίο η Επιτροπή συμφώνησε επί των κάτωθι ζητημάτων :

α. την προσφορά νέου επικαιροποιημένου υπολογιστικού συστήματος από την ανάδοχο εταιρεία, κατόπιν της Σύμβασης 1753/2014 μεταξύ ΥΠΑΠΕΝ και αναδόχου εταιρείας -και-

β. τη μετάθεση κατά 140 ημερολογιακές μέρες του Χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του έργου της Σύμβασης 1753/2014 μεταξύ ΥΠΑΠΕΝ και αναδόχου εταιρείας.⁸

57. Το εν λόγω Πρακτικό VI διαβιβάστηκε στις 24-2-2015 (με ΑΠ 110142/24-2-2015) στο Τμήμα Προμηθειών και Διοικητικής Μέριμνας της Δ/σης Οικονομικών Υπηρεσιών του ΥΠΑΠΕΝ για τις ενέργειές του λόγω αρμοδιότητας. Ακολούθως δύο (2) μήνες μετά τη σύνταξή του, εκδόθηκε η με

⁸ Σύμφωνα με το άρθρο 5 της υπ’ αριθμ. 1753/14 Σύμβασης: “Ο μέγιστος χρόνος παράδοσης των διαφόρων ειδών ... θα είναι 6 μήνες από την υπογραφή της σχετικής σύμβασης”. Σύμφωνα με την, από 19-2-2015, επιστολή του Γενικού Δ/ντή Περιβάλλοντος προς τη Γενική Δ/ντρια Οικονομικών, Διοικητικών Υπηρεσιών & ΗΛ. Διακυβέρνησης, τη Δ/ση Διοικητικών Υπηρεσιών, τη Δ/ση ΚΑΠΑ και την Επιτροπή διενέργειας: “...θεωρείται εύλογη η μετάθεση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του έργου κατά 140 ημερολογιακές ημέρες, όσο δηλαδή ήταν το διάστημα μεταξύ της υπογραφής της σύμβασης και της πληρωμής της προκαταβολής” (στον οικείο διαγωνισμό, η σύμβαση υπεγράφη 23-7-2014 και η προκαταβολή εδόθη 17-12-2014, κατόπιν των απαραίτητων διοικητικών ενεργειών: αίτημα από το αρμόδιο τμήμα της Δ/σης Οικονομικής Διαχείρισης προς την ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ για την έγκριση χρηματοδότησης της προκαταβολής στις 22-7-2014, διάθεση πίστωσης από το ΕΠΠΕΡΑΑ για την προκαταβολή στις 17-10-2014, έγκριση της διάθεσης πίστωσης της προκαταβολής από τη Δ/ση Π/Υ και Δημοσιονομικών Αναφορών στις 20-11-2014).

αρ. πρωτ. 16261/15-4-2015 Απόφαση της Γενικής Γραμματέως του Υ.Π.Ε.Κ.Α. (ΑΔΑ: Ω95Τ465ΦΘΗ-3ΝΨ), με την οποία αποφασίσθηκε η 3η τροποποίηση της υπ' αριθμ. 9279/19-2-2014 Απόφασης κατακύρωσης α) λόγω αντικατάστασης των υπολογιστικών συστημάτων και παρελκόμενων και β) ύστερα από την ανάγκη μετάθεσης ως ακολούθως του χρόνου παράδοσης των ως άνω ειδών από την εταιρεία "Επιστημονικές Επιχειρήσεις Ε.Π.Ε".

58. Ακολούθως, στις 22.4.2015 υπεγράφη η 2η Τροποποίηση- Συμπλήρωση της υπ' αριθμ. 1753/2014 σύμβασης ανάθεσης έργου (για το Τμήμα Α), μεταξύ του Υπουργού ΠΑΠΕΝ ("αναθέτουσα αρχή") και του συγκεκριμένου οικονομικού φορέα, η οποία επίσης αναρτήθηκε στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. στις 23-4-2015.

ΤΜΗΜΑ Β:

59. Η πορεία εξέλιξης της διαγωνιστικής διαδικασίας για το Τμήμα Β' της Διακήρυξης με τίτλο «*Προμήθεια αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων*» και προϋπολογισμό 674.000,00 ευρώ, έχει ως εξής:
60. Με την με αρ. πρωτ 18640/21-3-2013 Απόφαση της Γενικής Γραμματέως του Υ.Π.Ε.Κ.Α. έγινε αποδεκτό το από 7.3.2013 Πρακτικό Ι της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης του διαγωνισμού, για το Τμήμα Β': «*Προμήθεια αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων*» και εγκρίθηκε η αποσφράγιση στις 2-4-2013 των τεχνικών προσφορών του συνόλου των εταιρειών που συμμετείχαν για το εν λόγω Τμήμα (τρεις -3-εταιρείες).
61. Με την με αρ. πρωτ. 68689/13-12-2013 Απόφαση της Γενικής Γραμματέως του Υ.Π.Ε.Κ.Α έγινε αποδεκτό (*ήτοι περίπου οκτώ (8) μήνες μετά τη σύνταξή του*) το, από 23.4.2013, Πρακτικό ΙΙ της Επιτροπής διενέργειας και αξιολόγησης του Διαγωνισμού για το Τμήμα Β' του διαγωνισμού και εγκρίθηκε η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών του συνόλου των εταιρειών, για τις 27-12-2013. Η έκδοση του Πρακτικού ΙΙ ακολούθησε την "έκδοση της Απόφασης (ΑΠ οικ. 52910/γ/26-9-2013, ΑΔΑ: ΒΛ9Σ0-40Τ), αποδοχής του Πρακτικού ΙΙ του Τμήματος Α', η οποία ήταν προαπαιτούμενη της συνέχισης της διαγωνιστικής διαδικασίας για το Τμήμα Β' (βλ. σελ. 4-5 Διακήρυξης)".
62. Με την με αρ.πρωτ. 1587/γ/14-1-2014 Απόφαση της Γενικής Γραμματέως Υ.Π.Ε.Κ.Α, έγινε αποδεκτό το από 27.12.2013 Πρακτικό ΙΙΙ της Επιτροπής διενέργειας και αξιολόγησης του διαγωνισμού για το Τμήμα Β' του διαγωνισμού, και εγκρίθηκε η εισήγηση της Επιτροπής για την κατακύρωση του Διαγωνισμού σε έναν οικονομικό φορέα, ο οποίος κλήθηκε να προσκομίσει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης (άρθρο 3.6 της Διακήρυξης), εντός 20 ημερών από την κοινοποίησή της.
63. Ακολούθησε η με ΑΠ 4078/γ/27-1-2014 Πρόσκληση αποσφράγισης φακέλου δικαιολογητικών, ο οποίος υποβλήθηκε από την υποψήφια ανάδοχο εταιρεία με το με ΑΠ Υ.Π.Ε.Κ.Α 3801/24-01-2014 συνοδευτικό έγγραφό της.

64. Με την με αρ.πρωτ. 36441/23-7-2014 Απόφασή του, το Τμήμα Λοιπών Οικονομικών Θεμάτων & Εσόδων της Δ/σης Οικονομικής Διαχείρισης του Υ.ΠΕ.Κ.Α, έκανε αποδεκτό, ήτοι έξι (6) μήνες μετά, το από 31-1-2014 Πρακτικό IVτης Επιτροπής διενέργειας και αξιολόγησης του Διαγωνισμού για το Τμήμα Β' του διαγωνισμού, αναφορικά με το άνοιγμα και έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης του υποψηφίου αναδόχου και κατακύρωσε τα αποτελέσματα του δημόσιου ανοικτού διαγωνισμού της υπ' αριθμ. 02/2012 Διακήρυξης για το Τμήμα Β' σε αυτόν.
65. Στη συνέχεια, με την με αρ. πρωτ. οικ. 129944/26-8-2014 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος, διατυπώθηκε σύμφωνη γνώμη για το Σχέδιο Σύμβασης του Υποέργου [2] "Προμήθεια αυτομάτων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων" και ειδικότερα για τους σταθμούς στην Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Κοζάνη, Πτολεμαΐδα, Αλιάρτο, Καβάλα, Λάρισα, Βόλο, Πάτρα, Ηράκλειο, Μεγαλόπολη και Μυτιλήνη των αντίστοιχων πράξεων MIS 327678, 327701, 327715, 327710 & 296669 που εντάχθηκαν στο ΕΠΠΕΡΑΑ 2007-2013.
66. Κατόπιν των ανωτέρω, υπεγράφη η από 18-9-2014 και με αριθμ. 1773/2014 Σύμβαση Ανάθεσης για την "Προμήθεια Αυτομάτων Αναλυτών Αιωρούμενων Σωματιδίων (Τμήμα Β')" με συμβατικό τίμημα 448.650,00 ευρώ πλέον ΦΠΑ (23%), ήτοι 551.839,50 ευρώ με Φ.Π.Α 23%, η σύναψη της οποίας γνωστοποιήθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕΕΚ) την ίδια ημέρα με την υπογραφή της (18-9-2014) με αρ. 2014/S 182-321121. Επίσης, η ως άνω Σύμβαση ανάθεσης έργου (Τμήμα Β'), αναρτήθηκε αμελλητί στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ στις 18-9-2014.
67. Ο ανάδοχος κατέθεσε πέντε (5) εγγυητικές επιστολές προκαταβολών για τη Σύμβαση 1773/2014. Η πληρωμή της 1ης προκαταβολής της Σύμβασης Νο 1773/2014 (Τμήμα Β') στον ανάδοχο, πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2014 από τον υπόλογο του έργου.
68. Στο μεταξύ με την με αρ. πρωτ. 45194/29-9-2014 Απόφαση της Γενικής Διευθύντριας Οικονομικών Υπηρεσιών του Υ.ΠΕ.Κ.Α (ΑΔΑ: 6ΞΡ20-5ΔΠ) εγκρίθηκε πρόχειρος μειοδοτικός διαγωνισμός προϋπολογισθείσης δαπάνης εξήντα χιλιάδες ευρώ (60.000), συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α για την προμήθεια Αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων (ΑΣ 10). Σύμφωνα με την απόφαση αυτή: *"Η ανάγκη της άμεσης διεξαγωγής του σχετικού διαγωνισμού, προκύπτει λόγω των σημαντικών επεισοδίων ατμοσφαιρικής ρύπανσης από ΑΣ 10 των δύο τελευταίων χειμερινών περιόδων (αιθαλομίχλη), αλλά και από την επιτακτική ανάγκη της συνεχούς παρακολούθησης της ρύπανσης από αιωρούμενα σωματίδια για την προστασία της υγείας του πληθυσμού".*
69. Εν συνεχεία, με την με αρ. πρωτ. 50064/23-10-2014 Απόφαση της Γενικής Διευθύντριας Οικονομικών Υπηρεσιών (ΑΔΑ: ΩΠ1ΚΟ-7Ω3) αποφασίσθηκε η αποδοχή του από 15-10-2014 Πρακτικού της Επιτροπής Διενέργειας/Αξιολόγησης του πρόχειρου διαγωνισμού για την προμήθεια αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων (ΑΣ10) και η ανάθεση του έργου στον ανάδοχο της αριθμ. 1773/2014 σύμβασης.

70. Ακολούθως, στις 17-11-2014 υπεγράφη η υπ' αριθμ. 1790/2014 Σύμβαση ⁹για την προμήθεια και εγκατάσταση τεσσάρων (4) αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων, οι οποίοι όμως, κατά δήλωση της Προϊσταμένης του Τμήματος Ποιότητας της Ατμόσφαιρας της Δ.Ε.ΑΡ.Θ., τοποθετήθηκαν σε διαφορετικές περιοχές της Περιφέρειας Αττικής, από αυτές που ρητώς αναφέρονται στην αριθμ. 1773/2014 Σύμβαση Ανάθεσης Έργου για την “Προμήθεια Αυτομάτων Αναλυτών Αιωρουμένων Σωματιδίων (Τμήμα Β')” .
71. Πιο συγκεκριμένα, στην αριθμ. 1773/2014 Σύμβαση Ανάθεσης Έργου, ως θέσεις εγκατάστασης του εξοπλισμού, αναφέρονται (Κεφάλαιο 2, παρ. 2.2), οι κάτωθι έξι (6) θέσεις : Αριστοτέλους, Λυκόβρυση, Μαρούσι, Πειραιάς-ΠΕΙ-1, Αγία Παρασκευή, Ελευσίνα, Θρακομακεδόνες και Κορωπί. Για την αντιμετώπιση όμως των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν στην παρακολούθηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην Περιφέρεια Αττικής, εξαιτίας της παλαιότητας των αναλυτών και ενόψει της επερχόμενης χειμερινής περιόδου, οι 4 αναλυτές, που προσέφερε ο ανάδοχος του ανωτέρω πρόχειρου μειοδοτικού διαγωνισμού, τοποθετήθηκαν σε νέες θέσεις παρακολούθησης της ρύπανσης της ατμόσφαιρας από τα αιωρούμενα σωματίδια και συγκεκριμένα στη Ν. Σμύρνη, στο Περιστερί και στα Λιόσια, ενώ ένας εξ αυτών παρέμεινε ως “backup” στην έδρα της Δ.Ε.ΑΡ.Θ , κατά την προδιαληφθείσα δήλωση .

ΤΜΗΜΑ Γ:

72. Η πορεία εξέλιξης της διαγωνιστικής διαδικασίας για το Τμήμα Γ' της Διακήρυξης με τίτλο «Προμήθεια ημιαυτόματων δειγματοληπτών αιωρούμενων σωματιδίων και παροχή υπηρεσιών δειγματοληψίας και προσδιορισμού ΑΣ10 και ΑΣ2,5» και προϋπολογισμό 437.000,00 ευρώ, έχει ως εξής:
73. Με την με αρ. πρωτ. 18645/21-3-2013 Απόφαση Υ.ΠΕ.ΚΑ (ΑΔΑ:ΒΕ2Π0-Ε5Ξ) έγινε αποδεκτό το, από 7.3.2013, Πρακτικό Ι της Επιτροπής διενέργειας και αξιολόγησης του Διαγωνισμού για το Τμήμα Γ' και εγκρίθηκε η αποσφράγιση των τεχνικών προσφορών των εταιρειών (δυο -2- εταιρείες), που υπέβαλαν προσφορές για το εν λόγω Τμήμα, για τις 2-4-2013.
74. Με την με αρ. πρωτ. 36439/23-07-2014 Απόφαση Υ.ΠΕ.Κ.Α (ΑΔΑ:Ω1390-ΔΧΧ) έγινε αποδεκτό, ήτοι 3,5 μήνες μετά τη σύνταξή του, το, από 2.4.2013, Πρακτικό ΙΙ της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης του διαγωνισμού για το Τμήμα Γ' του διαγωνισμού και εγκρίθηκε η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών και των δύο συμμετεχουσών εταιρειών, για τις 22-09-2014. Η από 31-1-2014 έκδοση του Πρακτικού ΙΙ ακολούθησε την “έκδοση της Απόφασης (ΑΠ οικ. 125/γ/2-1-2014, ΑΔΑ: ΒΙ6Τ0-ΟΤΓ) αποδοχής του Πρακτικού ΙΙΙ, του Τμήματος Α', η οποία είναι προαπαιτούμενη της συνέχισης της διαγωνιστικής διαδικασίας για το Τμήμα Γ' (βλ. παρ. 7 της Διακήρυξης).

⁹ Σημειώνεται ότι η δαπάνη για την πληρωμή του προμηθευτή της υπ' αριθμ. 1790/17-11-2014 Σύμβασης, βαρύνει τις πιστώσεις του Πράσινου Ταμείου (βλ. Άρθρο 6 Σύμβασης).

75. Με την Απόφαση της Γενικής Γραμματέως Υ.ΠΕ.Κ.Α. (αρ. πρωτ. Δ/νσης Οικονομικής Διαχείρισης 47312/9-10-2014, ΑΔΑ:7ΞΒ90-Ο26) έγινε αποδεκτό το, από 22.9.2014, Πρακτικό ΙΙΙ της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης του διαγωνισμού για το Τμήμα Γ΄ του διαγωνισμού, και εγκρίθηκε η εισήγηση της Επιτροπής για την κατακύρωση του διαγωνισμού στον έναν οικονομικό φορέα, με συνολική τιμή με ΦΠΑ ύψους € 353.147,76, ο οποίος κλήθηκε να προσκομίσει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης (άρθρο 3.6 της Διακήρυξης), εντός 20 ημερών από την κοινοποίηση της εν λόγω Απόφασης.
76. Ακολούθησε η με ΑΠ 49439/21-10-2014 Πρόσκληση αποσφράγισης φακέλου δικαιολογητικών, και η αποσφράγιση και έλεγχος αυτών πραγματοποιήθηκε στις 22-10-2014.
77. Περαιτέρω και επιπρόσθετα της συνήθους διαδικασίας, η Δ/νση Οικονομικής Διαχείρισης του Υ.ΠΕ.Κ.Α. αιτήθηκε τη σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ για την κατακύρωση στον οικονομικό οικονομικό φορέα, του οποίου η προσφορά αναδείχθηκε ως οικονομικά συμφερότερη (Πρακτικό ΙΙΙ της Επιτροπής Διαγωνισμού), δεδομένου ότι η *“διενέργεια δειγματοληψιών για τρία έτη από την οριστική παραλαβή της προμήθειας που υπολογίζεται να γίνει τον Ιούλιο του 2015, δηλαδή η παροχή της (εν λόγω) υπηρεσίας θα ολοκληρωθεί τον Ιούλιο του 2018”*. Στο σχετικό αίτημα, η ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ, με έγγραφό της, απάντησε αρνητικά, *“επειδή στο φυσικό αντικείμενο του υποέργου περιλαμβάνεται η παροχή υπηρεσίας (διενέργεια δειγματοληψιών) ... διάρκειας που υπερβαίνει την περίοδο επιλεξιμότητας, δεν δύναται να δοθεί σύμφωνη γνώμη για την υπό ανάθεση σύμβαση.”*
78. Κατόπιν της ανωτέρω εξέλιξης η Δ/νση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υ.ΠΕ.ΚΑ αιτήθηκε την ένταξη για χρηματοδότηση από τις πιστώσεις του Πράσινου Ταμείου, για το τμήμα εκείνο του έργου που αφορά στην παροχή υπηρεσιών δειγματοληψίας και προσδιορισμού ΑΣ10 και ΑΣ2,5. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πράσινου Ταμείου με την από 11-12-2014 υπ' αρ. 83.2/2014 Απόφασή του (ΑΔΑ:6ΙΟΦ46Ψ844-ΛΤΤ), ενέκρινε τη σχετική χρηματοδότηση.
79. Με την Απόφαση της Γενικής Γραμματέως Υ.ΠΕ.Κ.Α (αρ.πρωτ. Δ/νσης Διοικητικών Υπηρεσιών 60566/30-12-2014, ΑΔΑ:7ΨΡ50-ΟΔΞ), έγινε αποδεκτό, *ήτοι δύο (2) μήνες μετά*, το από 22-10-2014 Πρακτικό ΙV της Επιτροπής διενέργειας και αξιολόγησης του Διαγωνισμού, για το Τμήμα Γ΄ του διαγωνισμού, αναφορικά με το άνοιγμα και έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης του συγκεκριμένου οικονομικού φορέα και κατακυρώθηκαν τα αποτελέσματα του δημόσιου ανοικτού διαγωνισμού της υπ΄ αριθμ. 02/2012 Διακήρυξης για το Τμήμα Γ' σε αυτόν.
80. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαγωνισμού, η Δ/νση Οικονομικής Διαχείρισης του Υ.ΠΕ.Κ.Α αιτήθηκε από την ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ τη σύμφωνη γνώμη της για την υπογραφή της Σύμβασης για το Τμήμα Γ΄ και στη συνέχεια, επανήλθε στο αυτό αίτημά της με το με ΑΠ 7006/17-02-2015 έγγραφο, κατόπιν της από 09-2-2015 ηλεκτρονικής αλληλογραφίας με τον Γενικό Δ/ντή Περιβάλλοντος, καθυστέρηση η οποία οφείλεται στη μεταβατική κατάσταση στην οποία περιήλθαν οι Ειδικές

Υπηρεσίες Διαχείρισης των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ από την έκδοση του νόμου 4314/2014 (ΦΕΚ Α' 265/23-12-2014), για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, και ειδικότερα του άρθρου 5, παρ. 4 και άρθρου 59, παρ. 3. του νόμου αυτού που προβλέπουν αντίστοιχα: α) τη σύσταση νέας ειδικής Υπηρεσίας με την επωνυμία "ΕΠ Υποδομές, Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη" και β) τον τρόπο απόσπασης ή μετακίνησης του προσωπικού των τριών (3) Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης, οι οποίες συγχωνεύτηκαν για τη σύσταση της ως άνω νέας Ειδικής Υπηρεσίας.¹⁰

81. Η ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ έδωσε σύμφωνη γνώμη, αφού διαπίστωσε ότι "...πληρούνται οι κανόνες νομιμότητας και κανονικότητας που απορρέουν από το Σύστημα διαχείρισης του ΕΣΠΑ 2007-2013 και από την κείμενη εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία" με επισημάνσεις, μεταξύ των οποίων πρέπει να σημειωθεί η εξής: *"οι δαπάνες που αφορούν την παροχή υπηρεσιών δειγματοληψίας και προσδιορισμού ΑΣ10 και ΑΣ2,5 συνολικού ποσού 82.656,00 €, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ 23%, δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση και θα καλυφθούν από πιστώσεις του Πράσινου Ταμείου"*.
82. Ο ανάδοχος κατέθεσε πέντε (5) εγγυητικές επιστολές, για την καλή εκτέλεση των όρων της με αριθμό 1816/2015 υπογραφείσας για το Τμήμα Γ' Σύμβασης.
83. Τέλος, στις 27 Φεβρουαρίου 2015, υπεγράφη μεταξύ του Υπουργού Π.Α.Π.Ε.Ν και του αναδόχου:
α) η υπ' αριθμ. 1812/2015 σύμβαση ανάθεσης έργου για το Τμήμα Γ' της υπ' αριθμ. 02/2012 Διακήρυξης "Παροχή υπηρεσιών δειγματοληψίας και προσδιορισμού ΑΣ10 και ΑΣ2,5", με προϋπολογισμό 62.200,00 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α, η οποία αναρτήθηκε στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ στις 4-3-2015 και β) η υπ' αριθμ. 1816/2015 Σύμβαση ανάθεσης έργου για το Τμήμα Γ' της υπ' αριθμ. 02/2012 Διακήρυξης "Προμήθεια Ημιαυτόνομων Δειγματοληπτών Αιωρούμενων Σωματιδίων ΑΣ10 και ΑΣ2,5", με προϋπολογισμό 270.491,76 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α, η οποία αναρτήθηκε στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ. στις 4-3-2015.

ΤΜΗΜΑ Δ:

84. Η πορεία εξέλιξης της διαγωνιστικής διαδικασίας για το Τμήμα Δ' της Διακήρυξης με τίτλο *«Προμήθεια αναλυτών προσδιορισμού πτητικών οργανικών ενώσεων και εργασίες για τη διασφάλιση της καλής λειτουργίας τους»* και προϋπολογισμό 333.000,00 ευρώ, έχει ως εξής:

¹⁰Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 4 του ν. 4314/14: "Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α 297) και άλλες διατάξεις", η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ», η Ειδική Υπηρεσία Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή Μεταφορών, συγχωνεύονται και συνιστούν νέα Ειδική Υπηρεσία με την επωνυμία «Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ», η οποία αναλαμβάνει αρμοδιότητες διαχείρισης του οικείου ΕΠ, και στην οποία περιέρχεται το σύνολο των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στο ν. 3614/2007, των θέσεων και του προσωπικού των Ειδικών Υπηρεσιών που συγχωνεύονται, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους.

85. Με την με αρ. πρωτ. 18657/21-3-2013 Απόφαση Υ.Π.Ε.Κ.Α (ΑΔΑ:ΒΕ2ΠΟ-ΛΓΕ) έγινε αποδεκτό το, από 7.3.2013, Πρακτικό Ι της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης του διαγωνισμού για το Τμήμα Δ' και εγκρίθηκε η αποσφράγιση των τεχνικών προσφορών του συνόλου των εταιρειών (τρεις -3- εταιρείες), που υπέβαλαν προσφορές για το εν λόγω Τμήμα, για τις 2-4-2013.
86. Με την με αρ. πρωτ. 36436/23-07-2014 Απόφαση Υ.Π.Ε.Κ.Α (ΑΔΑ:74ΕΦ0-901), έγινε αποδεκτό (με καθυστέρηση 2,5 μηνών) το από 2.4.2013 Πρακτικό ΙΙ της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης του διαγωνισμού για το Τμήμα Δ' του διαγωνισμού, με το οποίο εισηγείται την απόρριψη του ενός υποψήφιου οικονομικού φορέα, εξαιτίας παράληψης υποβολής ενός εκ των δικαιολογητικών συμμετοχής και την έγκριση της αποσφράγισης των οικονομικών προσφορών των δύο (2) εκ των τριών (3) συμμετεχουσών εταιρειών, για τις 22-09-2014. Η από 7-2-2014 έκδοση του Πρακτικού ΙΙ ακολούθησε την "έκδοση της Απόφασης (ΑΠ οικ. 52910/γ/26-9-2013, ΑΔΑ: ΒΛ9Σ0-40Τ) αποδοχής του Πρακτικού ΙΙ, του Τμήματος Α', η οποία είναι προαπαιτούμενη της συνέχισης της διαγωνιστικής διαδικασίας για το Τμήμα Δ' (σελ. 4-5 Διακήρυξης).
87. Παραταύτα, ακολούθησε αναβολή της αποσφράγισης των οικονομικών προσφορών για το Διαγωνισμό 02/2012 (Τμήμα Δ'), για την οποία ενημερώθηκαν οι συμμετέχουσες στον Διαγωνισμό εταιρείες με το με ΑΠ 43799/19-09-2014 έγγραφο Υ.Π.Ε.Κ.Α, λόγω της υποβολής της με ΑΠ 43721/19-9-2014 προδικαστικής προσφυγής από την αποκλεισθείσα εταιρία.¹¹
88. Η σχετική προσφυγή διαβιβάστηκε αρμοδίως στην Επιτροπή Προδικαστικών Προσφυγών του ν. 3886/2010 για τις δικές της ενέργειες εντός της εκ του νόμου ταχθείσας 15μερης προθεσμίας.
89. Με την Απόφαση της Γενικής Γραμματέως Υ.Π.Ε.Κ.Α (αρ. πρωτ. Δ/νσης Οικονομικής Διαχείρισης 47314/09-10-2014, ΑΔΑ:7ΕΠΤ0-3Ψ7), έγινε αποδεκτό το, από 01-10-2014, Πρακτικό της Επιτροπής Αξιολόγησης Ενστάσεων και Προδικαστικών Προσφυγών του διαγωνισμού, το οποίο εισηγήθηκε την απόρριψη σχετικής προδικαστικής προσφυγής για το Τμήμα Δ' του διαγωνισμού.
90. Με την Απόφαση της Γενικής Γραμματέως Υ.Π.Ε.Κ.Α (αρ. πρωτ. Δ/νσης Οικονομικής Διαχείρισης 50721/30-10-2014, ΑΔΑ:7Γ8Ξ0-ΣΩΤ), έγινε αποδεκτό το από 16.10.2014 Πρακτικό ΙΙΙ της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης του διαγωνισμού για το Τμήμα Δ' του διαγωνισμού, και εγκρίθηκε η εισήγηση της Επιτροπής για την κατακύρωση του Διαγωνισμού με συνολική τιμή με ΦΠΑ ύψους € 307.159,29, και η υποψήφια ανάδοχος εταιρία κλήθηκε να προσκομίσει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης (άρθρο 3.1 της Διακήρυξης), εντός 20 ημερών από την κοινοποίηση της εν λόγω Απόφασης.

¹¹Στην προδικαστική της προσφυγή, η εταιρεία ισχυρίζεται ότι η Διακήρυξη απαιτούσε ρητά έγκριση τύπου EN 14662 για τον αναλυτή ΒΤΕΧ και όχι για το ίδιο το πιστοποιητικό EN 14662, σύμφωνα με τις παρ. 5, 6 και 7 του κεφαλαίου 2.4 "Γενικές απαιτήσεις για όλα τα προς προμήθεια είδη" και ότι στο κεφάλαιο 2.5 της Διακήρυξης των ειδικών απαιτήσεων, αναλύεται σε μεγαλύτερο βαθμό ο τρόπος απόδειξης της έγκρισης τύπου, όπου αναφέρεται ότι: "Θα επισυναφθεί αντίγραφο του πιστοποιητικού ή της αναφοράς πιστοποίησης με την προσφορά", κάνοντας αποδεκτό ως μέσο απόδειξης και την αναφορά πιστοποίησης.

91. Ακολούθησε Πρόσκληση αποσφράγισης φακέλου δικαιολογητικών, Τμήματος Δ και η αποσφράγιση και έλεγχος αυτών .
92. Με την Απόφαση της Γενικής Γραμματέως Υ.Π.Ε.Κ.Α (αρ. πρωτ. Δ/νσης Διοικητικών Υπηρεσιών 57298/09-12-2014, ΑΔΑ:7ΧΤΑ0-ΚΓΥ), έγινε αποδεκτό το, από 25-11-2014, Πρακτικό ΙV της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης του διαγωνισμού, για το Τμήμα Δ' του διαγωνισμού, αναφορικά με το άνοιγμα και έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης του συγκεκριμένου οικονομικού φορέα και κατακυρώθηκαν τα αποτελέσματα του δημόσιου ανοικτού διαγωνισμού της υπ' αριθμ. 02/2012 Διακήρυξης για το Τμήμα Δ' με τίμημα ποσού €243.000,00 πλέον 55.890,00 ΦΠΑ, ήτοι συνολικά €298.860,00.
93. Ακολούθησε η Απόφαση Υπουργού Υ.Π.Ε.Κ.Α (αρ. πρωτ. Δ/νσης Διοικητικών Υπηρεσιών 60565/30-12-2014, ΑΔΑ:73ΨΔ0-ΓΣΤ), για την τροποποίηση της υπ' αρ. 57298/09-12-2014 Απόφασης Κατακύρωσης για το Τμήμα Δ' του υπ' αρ. 2/2012 διαγωνισμού, με την οποία διαμορφώθηκε εκ νέου η τιμή κατακύρωσης στο ποσό των 307.159,29 με ΦΠΑ 23%, κατόπιν Ενημερωτικού Σημειώματος της Δ/νσης Διοικητικών Υπηρεσιών Υ.Π.Ε.Κ.Α προς τον αρμόδιο Υπουργό. Στο σχετικό ενημερωτικό σημείωμα αναφέρεται ότι *“εκ παραδρομής δεν συμπεριλάβαμε την παράγραφο 1δ΄της οικονομικής προσφοράς του Αναδόχου (Δεύτερος μειωτήρας και για την δεύτερη φιάλη βαθμονόμησης τύπου HPR802-S-C-SV-DIN14 οίκου PRAXAIRΒελγίου. Τιμή 747 ευρώ/τεμάχιο) την οποία είχε συμπεριλάβει με το από 25-11-2014 4ο Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας του Δ/σμού”* .
94. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαγωνισμού η Δ/νση Διοικητικών Υπηρεσιών του Υ.Π.Ε.Κ.Α., με το με ΑΠ 60676/30-12-2014 έγγραφό της, αιτήθηκε από την ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ τη σύμφωνη γνώμη της για την υπογραφή της Σύμβασης για το Τμήμα Δ'
95. Η ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ αφού ολοκλήρωσε τον έλεγχο του υποβληθέντος φακέλου για την προέγκριση σχεδίου σύμβασης του Υποέργου [4] *“Προμήθεια αναλυτών προσδιορισμού πτητικών οργανικών ενώσεων και εργασίες για τη διασφάλιση της καλής λειτουργίας τους”* των ενταγμένων στο ΕΠΠΕΡΑΑ 2007-2013 πράξεων με MIS 327678, 327701 & 296669, διαπίστωσε ότι *“...πληρούνται οι κανόνες νομιμότητας και κανονικότητας που απορρέουν από το Σύστημα διαχείρισης του ΕΣΠΑ 2007-2013 και από την κείμενη εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία”* με επισημάνσεις, ως προς την προθεσμία υλοποίησης της προμήθειας δεν πρέπει να υπερβεί την περίοδο επιλεξιμότητας της τρέχουσας Προγραμματικής Περιόδου, ήτοι την 31-12-2015, όπως άλλωστε έχει συμφωνηθεί με το Υπουργείο Ανάπτυξης (έργο στην κατηγορία 1) σύμφωνα με την από 23-10-2014 επικαιροποίηση εξυγίανσης του ΕΠΠΕΡΑΑ.
96. Ο ανάδοχος κατέθεσε τρεις (3) εγγυητικές επιστολές, για την καλή εκτέλεση των όρων της με αριθμό 1815/2015 υπογραφείσας για το Τμήμα Δ' Σύμβασης.

97. Τέλος, στις 27 Φεβρουαρίου 2015, υπεγράφη η υπ' αριθμ. 1815/2015 Σύμβαση ανάθεσης έργου για το Τμήμα Δ' της υπ' αριθμ. 02/2012 Διακήρυξης " Προμήθεια αναλυτών προσδιορισμού πτητικών οργανικών ενώσεων και εργασίες για τη διασφάλιση της καλής λειτουργίας τους", με προϋπολογισμό 307.159,29 ευρώ με Φ.Π.Α 23%", η οποία αναρτήθηκε στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ στις 3-3-2015.

Γ. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

98. Στο άρθρο 53 (τεχνικές προδιαγραφές- άρθρο 23 οδηγίας 2004/18/ΕΚ) του π.δ. 60/2007 «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/Π5/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005» (ΦΕΚ Α' 64/16-3-2007), προβλέπονται τα ακόλουθα:

«1. Οι τεχνικές προδιαγραφές, όπως ορίζονται στο σημείο 1) του Παραρτήματος, αναφέρονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού, στη συγγραφή υποχρεώσεων καθώς και στα συμβατικά τεύχη ή τα λοιπά συμπληρωματικά έγγραφα

2. Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση στους προσφέροντες και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στον ανταγωνισμό.

3. Με την επιφύλαξη των κείμενων διατάξεων που δεν αντιβαίνουν στο κοινοτικό δίκαιο, οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να διατυπώνονται: α) είτε με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στο Παράρτημα και, κατά σειρά προτίμησης, στα εθνικά πρότυπα που αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκών προτύπων, στις ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, στις κοινές τεχνικές προδιαγραφές στα διεθνή πρότυπα, σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που εκπονούνται από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, ή, όταν αυτά δεν υπάρχουν, στα εθνικά πρότυπα, στις εθνικές τεχνικές εγκρίσεις, ή στις εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα της χρησιμοποίησης των προϊόντων. Κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τη μνεία «ή ισοδύναμο», β) είτε με αναφορά σε επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά. Πρέπει ωστόσο να είναι αρκετά ακριβείς ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στις αναθέτουσες αρχές να αναθέτουν τη σύμβαση, γ) είτε με αναφορά στις επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο β), παραπέμποντας, ως τεκμήριο της συμβατότητας προς τις εν λόγω επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, στις προδιαγραφές που αναφέρονται στο στοιχείο α), δ) είτε με παραπομπή στις προδιαγραφές που αναφέρονται στο στοιχείο α) για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο β) για ορισμένα άλλα χαρακτηριστικά

4. Όταν οι αναθέτουσες αρχές κάνουν χρήση της δυνατότητας παραπομπής στις προδιαγραφές που αναφέρονται στην παράγραφο 3, στοιχείο α), δεν μπορούν να απορρίπτουν προσφορά με την αιτιολογία ότι τα προσφερόμενα προϊόντα και υπηρεσίες δεν πληρούν τις προδιαγραφές στις οποίες έχουν παραπέμψει εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο και με τρόπο που ικανοποιεί την αναθέτουσα αρχή, ότι οι λύσεις που προτείνει πληρούν, κατά ισοδύναμο τρόπο, τις τεχνικές προδιαγραφές. Τεχνικός φάκελος του κατασκευαστή ή έκθεση δοκιμών από αναγνωρισμένο οργανισμό μπορεί να συνιστά ενδεδειγμένο μέσο.
5. Όταν οι αναθέτουσες αρχές κάνουν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στην παράγραφο 3 να προβλέπουν απαιτήσεις επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων, δεν μπορούν να απορρίπτουν προσφορά έργων, προϊόντων ή υπηρεσιών, που πληροί ένα εθνικό πρότυπο [...] μπορεί να συνιστά ενδεδειγμένο μέσο.
6. Όταν οι αναθέτουσες αρχές ορίζουν τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά με όρους επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων, όπως αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο β), μπορούν να χρησιμοποιούν τις λεπτομερείς προδιαγραφές ή, εφόσον χρειάζεται, τμήματα των λεπτομερών προδιαγραφών, όπως καθορίζονται από τα ευρωπαϊκά, (πολυ)εθνικά οικολογικά σήματα ή από [...].
7. «Αναγνωρισμένοι οργανισμοί» κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, είναι τα εργαστήρια δοκιμών [...].
8. Οι τεχνικές προδιαγραφές, εκτός εάν αυτό δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, δεν μπορούν να κάνουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερων μεθόδων κατασκευής ούτε να κάνουν αναφορά σε σήμα, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ή τύπο καθώς και σε συγκεκριμένη καταγωγή ή παραγωγή, που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα. Η εν λόγω μνεία ή παραπομπή επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνεται αρκούντως ακριβής και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης κατ' εφαρμογή των παραγράφων 3 και 4. Η μνεία ή η παραπομπή αυτή πρέπει να συνοδεύονται από τους όρους «ή ισοδύναμο». ».
99. Στο Παράρτημα VI (ΟΡΙΣΜΟΣ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ) του άρθρου 78 του π.δ 60/2007 (ΦΕΚ Α' 64/16-3-2007), δίνεται ο ορισμός των όρων «τεχνικές προδιαγραφές», «πρότυπο», «ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση», «κοινή τεχνική προδιαγραφή και «τεχνικό πλαίσιο αναφοράς» και ειδικότερα προβλέπονται τα ακόλουθα:
- "Για τους σκοπούς του παρόντος, νοούνται ως:
1. α) «Τεχνικές προδιαγραφές», όταν πρόκειται για συμβάσεις δημοσίων έργων: όλες οι τεχνικές απαιτήσεις που περιέχονται ιδίως στις συγγραφές υποχρεώσεων και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός υλικού, ενός προϊόντος ή μιας προμήθειας ειδών και οι οποίες επιτρέπουν τον αντικειμενικό προσδιορισμό αυτών, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στη χρήση για την οποία

προορίζονται από την αναθέτουσα αρχή. Τα χαρακτηριστικά αυτά περιλαμβάνουν τα επίπεδα της περιβαλλοντικής επίδοσης, [...] τη συσκευασία, τη σήμανση και την επίθεση ετικετών, καθώς και διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής. Περιλαμβάνουν επίσης τους κανόνες σχεδιασμού και υπολογισμού των έργων [...] καθώς και με τα υλικά ή τα στοιχεία που συνιστούν τα έργα αυτά·

β) «Τεχνική προδιαγραφή», όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ή δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών: η προδιαγραφή που περιέχεται σε έγγραφο το οποίο προσδιορίζει τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας, όπως τα επίπεδα ποιότητας, τα επίπεδα της περιβαλλοντικής επίδοσης, ο σχεδιασμός για όλες τις χρήσεις [...] συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που ισχύουν για το προϊόν όσον αφορά την ονομασία πώλησης, την ορολογία, τα σύμβολα [...] τις διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής, καθώς και τις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης.

2.«Πρότυπο»: η τεχνική προδιαγραφή που έχει εγκριθεί από αναγνωρισμένο οργανισμό με δραστηριότητα τυποποίησης, για επαναλαμβανόμενη ή διαρκή εφαρμογή, της οποίας όμως η τήρηση δεν είναι υποχρεωτική [...].

3. «Ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση»: η ευνοϊκή τεχνική αξιολόγηση της καταλληλότητας ενός προϊόντος για συγκεκριμένη χρήση, με γνώμονα την ικανοποίηση των βασικών απαιτήσεων κατασκευής [...]

4. «Κοινή τεχνική προδιαγραφή»: η τεχνική προδιαγραφή που έχει εκπονηθεί σύμφωνα με διαδικασία αναγνωρισμένη από τα κράτη μέλη και έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5. «Τεχνικό πλαίσιο αναφοράς»: κάθε προϊόν το οποίο εκπονείται από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, πλην των επίσημων προτύπων, σύμφωνα με διαδικασίες προσαρμοσμένες στην εξέλιξη των αναγκών της αγοράς."

100. Περαιτέρω, στο άρθρο 2 παρ. 1 του Κανονισμού Προμηθειών Δημοσίου (π.δ. 118/2007, ΦΕΚ Α' 150), ο οποίος έχει εν προκειμένω εφαρμογή κατά τα αναφερόμενα στο προοίμιο της προσβαλλόμενης Διακήρυξης (στοιχείο 1.7 σελ. 2), προβλέπονται τα ακόλουθα:

“1. Οι όροι της διακήρυξης διαγωνισμού πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις».

101. Στο άρθρο 3 (“Τεχνικές προδιαγραφές”) του π.δ/118/2007, προβλέπονται τα ακόλουθα: :

«1. Στη διακήρυξη και σύμβαση επισυνάπτονται οι τεχνικές προδιαγραφές του προς προμήθεια υλικού ή αναφέρεται συγκεκριμένο πρότυπο (ευρωπαϊκό ή αναγνωρισμένου οργανισμού) ή προδιαγραφή (ενοποιημένη, άλλου φορέα).

2. Τεχνικές προδιαγραφές είναι οι τεχνικές απαιτήσεις που καθορίζουν τα ελάχιστα αναγκαία χαρακτηριστικά του υλικού που απαιτούνται, προκειμένου αυτό να προσδιορισθεί αντικειμενικά με τρόπο που να ανταποκρίνεται στη χρήση, για την οποία προορίζεται από τον φορέα. Οι τεχνικές αυτές απαιτήσεις πρέπει, να περιλαμβάνουν, ιδίως, τα επίπεδα ποιότητας ή απόδοσης, τα επίπεδα

ασφάλειας, τις διαστάσεις καθώς και τις λοιπές απαιτήσεις που ισχύουν για το υλικό ή το προϊόν όσον αφορά την ποιότητα, την ορολογία, τις δοκιμές και μεθόδους δοκιμών, τη συσκευασία, τη σήμανση.

3. Οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να είναι σαφώς διατυπωμένες και πλήρως κατανοητές από όλους τους ενδιαφερομένους. Πρέπει να διατυπώνονται έτσι ώστε να εξασφαλίζεται μεγαλύτερη δυνατή ευρύτητα συμμετοχής στον διαγωνισμό και να μη δημιουργούνται αδικαιολόγητα εμπόδια στον ανταγωνισμό.

4. Δεν επιτρέπεται η αναγραφή όρων στις τεχνικές προδιαγραφές και στις διακηρύξεις που να προσδιορίζουν προϊόντα ορισμένης κατασκευής ή προέλευσης ή μεθόδους επεξεργασίας, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ορισμένες επιχειρήσεις ή προϊόντα.

5. Οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να συμμορφώνονται προς τα ευρωπαϊκά πρότυπα, εφόσον υπάρχουν».

102. Επίσης, στο άρθρο 38 του Κανονισμού Προμηθειών Δημοσίου (π.δ. 118/2007, ΦΕΚ Α' 150), ο οποίος έχει εν προκειμένω εφαρμογή κατά τα αναφερόμενα στο προοίμιο της προσβαλλόμενης Διακήρυξης (στ. 23 σελ. 2), προβλέπονται τα ακόλουθα:

“ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 38

Συγκρότηση συλλογικών οργάνων

1. Η διενέργεια των διαγωνισμών και των διαδικασιών διαπραγμάτευσης για τις προμήθειες των φορέων του δημόσιου τομέα, εκτός αυτών που διενεργούνται από το Υπουργείο Ανάπτυξης, ως και την οριστική παραλαβή των υλικών, γίνεται από επιτροπές.

2. Οι επιτροπές συγκροτούνται με απόφαση του αρμοδίου Υπουργού ή του αρμοδίου για τη διοίκηση του φορέα οργάνου για χρονικό διάστημα ενός έτους και είναι οι εξής :

α) Επιτροπή αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των διαγωνισμών και των διαδικασιών διαπραγμάτευσης αποτελούμενη από τρία ή πέντε μέλη.

β) Επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων του άρθρου 15 του παρόντος και προσφυγών του άρθρου 3 παρ. 2 του ν. 2522/1997, αποτελούμενη από τρία ή πέντε μέλη, τα οποία είναι διάφορα από τα μέλη της υπό στοιχείο (α) επιτροπής του παρόντος.

γ) Τριμελής επιτροπή παραλαβής.

3. Οι επιτροπές συγκροτούνται από υπαλλήλους που υπηρετούν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στον φορέα που διενεργεί το διαγωνισμό ή σε άλλο φορέα του δημοσίου τομέα και λειτουργούν σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά γενικές διατάξεις περί συλλογικών οργάνων.

Όταν η προμήθεια διενεργείται από Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), στις επιτροπές των περιπτώσεων υπό στοιχεία (α) και (β) της παρ. 2 του παρόντος μπορεί να μετέχει ένα μέλος -

εκπρόσωπος της αρμόδιας εποπτεύουσας δημόσιας αρχής και ένα μέλος -εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος (Κ.Ε.Ε.Ε.).

Οι επιτροπές αξιολόγησης γνωμοδοτούν πέραν των θεμάτων αξιολόγησης προσφορών και για κάθε θέμα που προκύπτει κατά την διενέργεια των διαγωνισμών ή τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, ως και κατά την εκτέλεση των συμβάσεων.

4. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου για την διοίκηση του φορέα οργάνου συγκροτούνται, σε εφαρμογή του άρθρου 6 παρ. 3 του ν. 2286/1995, κατά περίπτωση και έκτακτες επιτροπές ή ομάδες εργασίας για την αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων κρατικών προμηθειών. Με την απόφαση αυτή καθορίζονται η αρμοδιότητα και το έργο της επιτροπής ή ομάδας εργασίας, η συγκρότηση, η σύνθεση, η διάρκεια και ο τρόπος λειτουργίας της.

5. Η δαπάνη για τυχόν αποζημίωση των μελών που βαρύνει τον τακτικό προϋπολογισμό, καθορίζεται με κοινή απόφαση του αρμοδίου κατά περίπτωση Υπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

6. Όταν πρόκειται για πρόχειρο διαγωνισμό, οι επιτροπές είναι τριμελείς και συγκροτούνται από υπαλλήλους που υπηρετούν με οποιαδήποτε σχέση στον φορέα που εκτελεί την προμήθεια.

Δ. ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ, ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ.

103. Καταρχάς συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. 2 περ. ζ του ν. 4013/2011, για την εξέταση της εν εξελίξει διαδικασίας προκήρυξης και ανάθεσης του έργου για την “Προμήθεια κλωβών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων, ημιαυτόματων δειγματοληπτών αιωρούμενων σωματιδίων, αναλυτών προσδιορισμού πτητικών οργανικών ενώσεων”, η οποία μάλιστα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας, βάσει της προϋπολογισθείσας αξίας της.

Ε. ΕΞΕΤΑΣΗ ΕΝΔΕΙΞΩΝ ΠΑΡΑΤΥΠΙΑΣ-ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Ε.1. ΤΜΗΜΑ Α΄ (προμήθεια κλωβών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης) της υπ’ αριθμ. 02/2012 Διακήρυξης (“Προμήθεια κλωβών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων, ημιαυτόματων δειγματοληπτών αιωρούμενων σωματιδίων, αναλυτών προσδιορισμού πτητικών οργανικών ενώσεων”)

104. Όπως σαφώς συνάγεται από τα αναφερόμενα στα προηγούμενα κεφάλαια της παρούσας, η ελεγχθείσα διαδικασία προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιας σύμβασης, ως εκ του αντικειμένου, του φορέα και του ύψους της προϋπολογιζόμενης δαπάνης του αντικειμένου της,

διέπεται από τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «Περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», η οποία έχει ενσωματωθεί στην εσωτερική έννομη τάξη με το π.δ. 60/2007 «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ "περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών", όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε» (ΦΕΚ Α' 64/16-3-2007).

105. Με την εν λόγω Οδηγία επιδιώκεται τόσο η διασφάλιση της τήρησης των αρχών που απορρέουν άμεσα από τους κανόνες της Συνθήκης, όπως της αρχής της ίσης μεταχείρισης, της αποφυγής των διακρίσεων, της αναλογικότητας και της διαφάνειας, αλλά και το ευρύτερο δυνατό άνοιγμα της αγοράς στον ανταγωνισμό με σκοπό την προσέλκυση ευρύτερου φάσματος δυνητικών υποψηφίων (βλ. Αιτιολογική σκέψη (2) του Προοιμίου της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, την Ερμηνευτική Ανακοίνωση της Επιτροπής (2006/C 179/02) 1-8-2006 και ενδεικτικά τις αποφάσεις ΔΕΚ της 7ης Δεκεμβρίου 2000, C-324/98, *TelaustriaVerlagsGmbH* και της 22ας Ιουνίου 1992, C-243/89 *Επιτροπή κατά Δανίας*).
106. Στο πλαίσιο αυτό, οι προσκλήσεις για υποβολή προσφορών ή οι διακηρύξεις δεν επιτρέπεται να περιέχουν προδιαγραφές, που να έχουν καταρτιστεί κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να ανταποκρίνονται στα προσόντα ενός συγκεκριμένου προσφέροντος ή τις οποίες μπορεί να ικανοποιήσει μόνο ένας προσφέρων. Ο έλεγχος της σαφήνειας και νομιμότητας των τεχνικών προδιαγραφών αποτελεί μέσο διασφάλισης των ενωσιακών αρχών της διαφάνειας και της ίσης συμμετοχής των οικονομικών φορέων στις αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων.
107. Οι τεχνικές προδιαγραφές θα πρέπει να αναφέρονται σαφώς, ώστε όλοι οι προσφέροντες να γνωρίζουν τι καλύπτουν οι απαιτήσεις που θεσπίζουν οι αναθέτουσες αρχές. Οι συμπληρωματικές πληροφορίες για τις συμβάσεις πρέπει να περιλαμβάνονται στο τεύχος της συγγραφής υποχρεώσεων που αφορά κάθε σύμβαση ή σε άλλο ισοδύναμο έγγραφο.¹²
108. Επίσης, οι αναθέτουσες αρχές, θα πρέπει να εξετάζουν κατά την έγκριση των Διακηρύξεων για την ύπαρξη τεχνικών προδιαγραφών σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο και για την ύπαρξη όρων που συνιστούν διάκριση υπέρ κάποιων συγκεκριμένων υποψηφίων/ενδιαφερόμενων που διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα.

¹² βλ. Αιτιολογική Σκέψη (29) του Προοιμίου της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 134 της 31.3.2004). Στην ίδια Αιτιολογική Σκέψη αναφέρεται επίσης ότι οι αναθέτουσες αρχές οι οποίες πραγματοποιούν ιδιαίτερα πολύπλοκα έργα (σημαντικά έργα υποδομής ολοκληρωμένων μεταφορών, μεγάλα δίκτυα πληροφορικής) ενδέχεται, χωρίς να φέρουν καμία ευθύνη οι ίδιες, να βρεθούν αντικειμενικά σε αδυναμία να ορίσουν τα μέσα που θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους ή να εκτιμήσουν τι μπορεί να προσφέρει η αγορά από την άποψη τεχνικών λύσεων ή/και χρηματοδοτικών/νομικών λύσεων. Στον βαθμό που η χρησιμοποίηση ανοικτών ή κλειστών διαδικασιών, δεν επιτρέπει την ανάθεση τέτοιων συμβάσεων, θα πρέπει, ως εκ τούτου, να προβλεφθεί μια ευέλικτη διαδικασία που δεν πρέπει όμως να χρησιμοποιείται κατά τρόπο που να περιορίζει ή να νοθεύει τον ανταγωνισμό, ιδίως με την τροποποίηση βασικών στοιχείων των προσφορών ή με την επιβολή νέων ουσιαστών στοιχείων στον προσφέροντα που έχει επιλεγεί, ή με την εμπλοκή οποιουδήποτε άλλου προσφέροντος εκτός εκείνου που έχει υποβάλλει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Επίσης βλ. SWD (2013) 224 final, Staff Working Document: "Guide for the procurement of standards-based ICT- Elements of Good Practice", σελ. 7 .

109. Η περιγραφή του τεχνικού αντικειμένου της διακήρυξης οφείλει να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που έχει θέσει η ισχύουσα νομοθεσία και νομολογία για την ουδετερότητα των τεχνικών προδιαγραφών, τη συμφωνία τους με διεθνή ή ευρωπαϊκά ή κοινώς παραδεδεγμένα πρότυπα, την παραπομπή τους σε λειτουργικές απαιτήσεις ή επιδόσεις και τη χρήση ισοδύναμων λύσεων. Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων τευχών στην ίδια Διακήρυξη, είναι απαραίτητο να εξαλείφονται ασάφειες, δυσνόητες αναφορές, μη νόμιμες παραπομπές σε συγκεκριμένες κατασκευές ή προέλευση ή ιδιαίτερων μεθόδων κατασκευής, σημάτων ή διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή τύπων, και οποιαδήποτε άλλη ένδειξη που στερεί από τις περιγραφές του τεχνικού αντικειμένου τεχνολογική ουδετερότητα.
110. Οι παραπομπές σε εμπορικές επωνυμίες επιτρέπονται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν δεν είναι δυνατή με ικανοποιητική ακρίβεια και με καταληπτό τρόπο η περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης με άλλα μέσα που προβλέπει η ενωσιακή νομοθεσία· η εν λόγω μνεία συνοδεύεται από τις λέξεις «ή ισοδύναμο». Η χρήση εμπορικών επωνυμιών σε έγγραφα της δημόσιας σύμβασης θα περιορίσει τον ανταγωνισμό στους προμηθευτές του συγκεκριμένου σήματος και θα οδηγήσει σε ουσιαστικό μονοπώλιο με τις επιπτώσεις του στην τιμή.¹³
111. Σε μεταγενέστερο στάδιο, η αναθέτουσα αρχή δύναται να επισημαίνει τυχόν προβλήματα νόθευσης προδιαγραφών, ειδικά στις συμβάσεις ειδικού τεχνικού ενδιαφέροντος, στηριζόμενη στα πρακτικά των Επιτροπών αξιολόγησης και στις προσφυγές που ασκήθηκαν επιτυχώς.
112. Για τις συμβάσεις που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας, οι αναθέτουσες αρχές έχουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53 του π.δ 60/2007, τη δυνατότητα να επιλέξουν ανάμεσα στις προδιαγραφές που έχουν εγκριθεί από αναγνωρισμένο οργανισμό με δραστηριότητα τυποποίησης (π.χ ευρωπαϊκό ή διεθνές πρότυπο, βλ. Παράρτημα VI της Οδηγίας) και στις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις. Περαιτέρω, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφύγουν σε ένα συνδυασμό των ως άνω μεθόδων, δηλαδή να διατυπώνουν τις προδιαγραφές, με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στο Παράρτημα VI της οδηγίας 2004/18/EK, για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις, για ορισμένα άλλα χαρακτηριστικά.
113. Ανεξάρτητα, όμως, από τη μέθοδο που θα επιλεγεί, οι τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζονται από τις αναθέτουσες αρχές, θα πρέπει να επιτρέπουν το άνοιγμα των δημοσίων συμβάσεων στον ανταγωνισμό. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να είναι δυνατή η υποβολή προσφορών που αντικατοπτρίζουν την ποικιλία των τεχνικών λύσεων. Προς τούτο αφενός οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να μπορούν να ορίζονται ως προς τις επιδόσεις και τις λειτουργικές απαιτήσεις και αφετέρου σε περίπτωση αναφοράς στο ευρωπαϊκό πρότυπο ή, ελλείψει αυτού, στο εθνικό

¹³ βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή Περιφερειών, με τίτλο: “Καταπολέμηση του εγκλωβισμού στον πάροχο: δημιουργία ανοικτών συστημάτων ΤΠΕ με καλύτερη χρήση των προτύπων στις δημόσιες συμβάσεις”, Ευρωπαϊκή Επιτροπή COM (2013) 455 final. σελ. 3 & 4.

πρότυπο, πρέπει να εξετάζονται από τις αναθέτουσες αρχές προσφορές βασιζόμενες σε άλλες ισοδύναμες λύσεις.¹⁴ Προκειμένου να αποδεικνύουν την ισοδυναμία, οι προσφέροντες θα πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιούν κάθε αποδεικτικό μέσο. Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να είναι σε θέση να αιτιολογούν τυχόν απόφασή τους για τη μη ύπαρξη ισοδυναμίας σε συγκεκριμένη περίπτωση.

114. Επιπροσθέτως, από το συνδυασμό των προαναφερόμενων διατάξεων του εθνικού και ενωσιακού δικαίου (π.δ. 60/2007, π.δ 118/2007, Οδηγία 2014/18/ΕΚ κλπ) προκύπτει σαφώς ότι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών πρέπει να τίθενται με σαφήνεια και κατά τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται η μεγαλύτερη δυνατή ευρύτητα συμμετοχής στο διαγωνισμό. Και ναι μεν είναι επιτρεπτή η θέσπιση τεχνικών προδιαγραφών που περιορίζουν τον κύκλο των διαγωνιζομένων, εφόσον αυτές εξυπηρετούν αποτελεσματικά τις ανάγκες, για την κάλυψη των οποίων τίθενται, πλην όμως ένας τέτοιος περιορισμός, δεν μπορεί να περιορίζει αδικαιολόγητα τον κύκλο των συμμετοχών στο διαγωνισμό, αποκλείοντας προϊόντα που, με αντίστοιχο τρόπο, θα μπορούσαν να καλύψουν τις τεχνικές απαιτήσεις της και το σκοπό για τον οποίο προορίζονται (βλ. ΕΑ 1239/2007, 566/2005, 153/2004, 618/2003, Εφ(Ακυρ) Πειρ. 2168/2014).
115. Η Διοίκηση είναι κατ' αρχήν ελεύθερη να διαμορφώνει, κατά την κρίση της, τους όρους της Διακήρυξης ως προς τα προς προμήθεια είδη, καθορίζοντας τα ειδικότερα τεχνικά χαρακτηριστικά τους και τις ανάγκες της υπηρεσίας από ποσοτική και ποιοτική άποψη (πρβ. ΕΑ 977/2006, 303/2007, 307/2007, 1049/2007 κ.ά.), η δε θέσπιση με τη Διακήρυξη των προδιαγραφών που η αναθέτουσα αρχή κρίνει πρόσφορες ή αναγκαίες, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών της, δεν πρέπει να παραβιάζει τους κανόνες του ανταγωνισμού εκ μόνου του λόγου ότι συνεπάγεται αδυναμία συμμετοχής στον διαγωνισμό των προμηθευτών, των οποίων τα προϊόντα δεν πληρούν τις προδιαγραφές αυτές, δεδομένου ότι από τη φύση τους οι προδιαγραφές περιορίζουν τον κύκλο των δυναμένων να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό προσώπων (πρβ 434/3008 ΣτΕ (ασφ.), ΕΑ 1208, 1076, 977/2006, 153/2004, 1383/2007, ΕΑ 977/2006, 303/2007, 307/2007, 1049/2007 κ.ά.).

¹⁴βλ. Απόφαση ΔΕΚ της 24-1-1995, Υπόθεση C-359/93 (UNIX), Επιτροπή κατά Βασιλείου των Κάτω Χωρών. Βλ. και ΕΣ Πράξη ΝΚλιμ. 64/2010, ΘΠΔΔ 2010, σελ. 117 (μη νόμιμη διαδικασία ανάθεσης δημοσίου έργου, καθόσον μη νόμιμα περιλήφθηκε στη Διακήρυξη όρος, με τον οποίο προσδιορίζεται και κατονομάζεται συγκεκριμένος τύπος προϊόντος, η χρήση του οποίου απαιτείται για εργασίες μόνωσης, που αποτελούν το κύριο αντικείμενο του έργου, χωρίς έστω να χρησιμοποιηθεί ο όρος "ισοδύναμο"). Βλ. επίσης Σκέψεις 4 και 5 της υπ' αριθμ. 466/2007 ΣτΕ (Ασφ) : "4. Οι τεχνικές προδιαγραφές των υπό προμήθεια υλικών ορίζονται από τους φορείς, για τους οποίους προορίζονται, περιλαμβάνουν όλα εκείνα τα τεχνικά χαρακτηριστικά ώστε τα υλικά αυτά να εκπληρώνουν το σκοπό για τον οποίο προορίζονται και περιγράφονται έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η μεγαλύτερη δύναμη ευρύτητα συμμετοχής στο διαγωνισμό. 5. Δεν επιτρέπεται η αναγραφή όρων στις τεχνικές προδιαγραφές και στις διακηρύξεις που να προσδιορίζουν προϊόντα ορισμένης κατασκευής ή προέλευσης ή μεθόδους επεξεργασίας, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα να ευνοούν ορισμένες επιχειρήσεις ή προϊόντα. Ειδικότερα, οι τεχνικές προδιαγραφές απαγορεύεται να αναφέρονται σε εμπορικά σήματα, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τύπους ορισμένης προέλευσης ή παραγωγής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εφ' όσον δεν είναι δυνατό να περιγραφεί ένα είδος με τεχνικές προδιαγραφές σαφείς και πλήρως κατανοητές, η μνεία των ανωτέρω στοιχείων είναι επιτρεπτή, αλλά υποχρεωτικά συνοδεύεται από τις λέξεις «ή αντίστοιχο». Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, απαγορεύεται κατ' αρχήν η θέσπιση προδιαγραφών που περιορίζουν τον κύκλο των διαγωνιζομένων επιχειρήσεων.

116. Περαιτέρω, η νομολογία του Δ.Ε.Ε. οριοθέτησε την ελευθερία διατύπωσης των προδιαγραφών στις δημόσιες συμβάσεις, που σχετίζονται με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων, όπως για παράδειγμα ρυθμίσεις για περιβαλλοντικούς όρους και τα επίπεδα ασφαλείας που πρέπει να πληρούν τα εμπορεύματα, για να μπορούν να εισάγονται σε ένα κράτος μέλος.¹⁵ Επίσης, στην Απόφαση της 19-3-2009, Υπόθεση C-489/06, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, που αφορούσε σύμβαση προμήθειας χειρουργικών ραμμάτων, το Δικαστήριο έκρινε ότι η αναθέτουσα αρχή (Νοσοκομείο), δεν μπορούσε να απορρίψει τα προϊόντα που έφεραν την ένδειξη CE, δηλαδή σήμα ότι αυτά πληρούν τις προδιαγραφές της Οδηγίας 93/42, για το λόγο ότι δεν ανταποκρίνονταν στις υψηλότερες προδιαγραφές που είχε θέσει η Διακήρυξη της σύμβασης.¹⁶
117. Η Οδηγία 2004/18/EK απαγορεύει ρητά στις αναθέτουσες αρχές να καθορίζουν τεχνικές προδιαγραφές με μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερων μεθόδων κατασκευής ή να κάνουν αναφορά σε σήμα, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ή τύπο, καθώς και σε συγκεκριμένη καταγωγή ή παραγωγή, που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα. Ωστόσο η ίδια η διάταξη του άρθρου 23 της Οδηγίας προβλέπει και εξαιρέσεις που αιτιολογούνται από το αντικείμενο της σύμβασης, όπου δηλαδή επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, η εν λόγω μνεία ή παραπομπή, στην περίπτωση που δεν είναι δυνατόν να γίνεται αρκούντως ακριβής και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης κατ' εφαρμογή των παραγράφων 3 και 4 της εν λόγω διάταξης. Υπενθυμίζεται ότι οι τιθέμενες στη Διακήρυξη τεχνικές προδιαγραφές αποτελούν συμβατικούς όρους, σύμφωνα με τους οποίους - σε συνδυασμό και με τους λοιπούς όρους των συμβατικών τευχών - ο ανάδοχος καλείται να υλοποιήσει την σύμβαση, γιατί και επηρεάζουν σε σημαντικό βαθμό το κόστος της σύμβασης, αλλά και σημαντικούς παραμέτρους του αναγκαίου για την υλοποίησή της χρόνου . Με βάση τα ανωτέρω, ο προσδιορισμός των τεχνικών προδιαγραφών, αποτελεί κρίσιμη εργασία για την αναθέτουσα αρχή και θα πρέπει να γίνεται κατά τρόπο που να διασφαλίζει ταυτόχρονα την επίτευξη των ζητούμενων αποτελεσμάτων και την προώθηση του ευρύτερου δυνατού ανταγωνισμού μεταξύ των οικονομικών φορέων. Για τους λόγους αυτούς, οι τεχνικές απαιτήσεις της Διακήρυξης, θα πρέπει όχι μόνο να είναι συνεπείς με τους ευρύτερα επιδιωκόμενους στόχους του φορέα, αλλά και να είναι διατυπωμένοι με την αναγκαία ευελιξία, ώστε να επιτρέπουν (να

¹⁵Έτσι επί παραδείγματι, δεν είναι σύννομη, διότι αποτελεί έμμεση διάκριση και εμπόδιο για το εμπόριο, η απαίτηση για χρήση σωλήνων σε κατασκευαστικό έργο, οι οποίοι πρέπει να ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες προδιαγραφές ισχύουσες στην Ιρλανδία, καθόσον, αν και αφορά τόσο τα εγχώρια, όσο και τα εισαγόμενα εμπορεύματα, εντούτοις, μόνο μια επιχείρηση εδρεύουσα στην Ιρλανδία, πληρούσε τις εν λόγω προϋποθέσεις

¹⁶Βλ. Απόφαση ΔΕΚ της 22-9-1988, Υπόθεση C-45/87, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας. Σύμφωνα με τη Σκέψη (20) της εν λόγω Απόφασης: "Περαιτέρω, από το φάκελο της δικογραφίας προκύπτει ότι μια μόνο επιχείρηση ήταν εγκεκριμένη από το ιρλανδικό ινστιτούτο βιομηχανικής έρευνας και προδιαγραφών ως προς την τεχνική προδιαγραφή 188-1975, ώστε να μπορεί να επιθέτει το τυποποιημένο ιρλανδικό σήμα στους αγωγούς του τύπου, ο οποίος απαιτείται για τους σκοπούς της εν λόγω συμβάσεως έργου. Η επιχείρηση αυτή έχει την έδρα της στην Ιρλανδία. Έτσι, η αναγραφή της ρήτρας 4.29 είχε ως αποτέλεσμα, η ανάθεση της προμηθείας των απαραίτητων για τα έργα του Dundalk αγωγών να περιοριστεί αποκλειστικώς στους ιρλανδούς κατασκευαστές".

καθιστούν αποδεκτές) άλλες συμβατές, καινοτόμες και οικονομικά συμφέρουσες (best value for money) λύσεις, που ικανοποιούν τις ευρύτερες απαιτήσεις της σύμβασης.

Κατά τη θέσπιση των τεχνικών προδιαγραφών θα πρέπει να αποφεύγονται πρακτικές που έρχονται σε αντίθεση με τις οδηγίες της Ε.Ε, όπως: α) η χρήση αόριστης ορολογίας, που θα μπορούσε να οδηγήσει μετέπειτα σε δικαστικές διενέξεις, β) ο υπερβολικός προσδιορισμός των χαρακτηριστικών του προϊόντος ή της υπηρεσίας, που δεν εξυπηρετούν τις ανάγκες των χρηστών, ούτε είναι απαραίτητα για την κάλυψη των αναγκών της αναθέτουσας αρχής, γ) η ύπαρξη αντιφάσεων προς τα άλλα έγγραφα του διαγωνισμού, δ) οι αναφορές σε ονόματα προμηθευτών/υλικών, εκτός εάν τούτο είναι αναγκαίο, πάντοτε όμως με αναφορά του όρου «ή ισοδύναμο» (βλ. άρθρο 53 παρ. 8 εδάφιο 2 και 3), κοκ .

Σύμφωνα με την με αρ.πρωτ. Π1/2121/8-5/07 Εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, με θέμα: «Οδηγίες για τις τεχνικές προδιαγραφές σε διαγωνισμούς προμήθειας Η/Υ», αναφέρονται χαρακτηριστικά τα εξής: “Ειδικότερα, στην τεχνική προδιαγραφή του προς προμήθεια ειδών αντικειμένου απαγορεύεται γενικά η αναφορά συγκεκριμένης μάρκας ή εταιρίας προέλευσης (πχ Intel, AMD) ή σε αρχιτεκτονικές μικροεπεξεργαστών που χαρακτηρίζουν συγκεκριμένη εταιρία ή σε εμπορικά σήματα (trademarks), πατέντες, τύπους τεχνολογιών ή οποιαδήποτε άλλη προδιαγραφή που προσδιορίζει συγκεκριμένο κατασκευαστή. Για παράδειγμα προδιαγραφές με όρους «επεξεργαστής Pentium 4 ή ισοδύναμος» απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται. Κατ’ εξαίρεση στις περιπτώσεις στις οποίες είναι αντικειμενικά αδύνατο να περιγραφεί με διαφορετικό τρόπο ο εξοπλισμός πληροφορικής, παρά μόνο με την αναφορά μιας εταιρίας ή συγκεκριμένου προϊόντος γίνεται η εν λόγω αναφορά συνοδευόμενη από τη μνεία «ή ισοδύναμο». Οι περιπτώσεις αυτές είναι πολύ σπάνιες και περιορίζονται σε ορισμένες συμπληρωματικές αγορές υλικού πληροφορικής, όταν πρέπει να εξασφαλιστεί η συμβατότητα με ένα υπάρχον σύστημα. Αυτή η ανάγκη θα πρέπει οπωσδήποτε να είναι δικαιολογημένη σε κάθε περίπτωση.

118. Εν προκειμένω, αντικείμενο του προκηρυχθέντος και ήδη συμβασιοποιηθέντος έργου του Υ.ΠΕ.ΚΑ., είναι η συμπλήρωση και αναβάθμιση του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ), με τη δημιουργία νέων σταθμών για τη μέτρηση της αέριας ρύπανσης σε περιοχές που δεν καλύπτονται σήμερα, αλλά και την αναβάθμιση των σταθμών που λειτουργούν σήμερα. Υπενθυμίζεται ότι η Δ/νση Ε.ΑΡ.Θ (Τμήμα Ποιότητας Ατμόσφαιρας) του Υ.ΠΕ.ΚΑ. λειτούργησε το ΕΔΠΑΡ το 2000, επεκτείνοντας και αναβαθμίζοντας το τότε υπάρχον δίκτυο. Το Τμήμα Ποιότητας Ατμόσφαιρας λειτουργεί το δίκτυο σταθμών (15) στην περιοχή Αττικής, ένα (1) σταθμό στην Αλίαρτο Βοιωτίας για τις ανάγκες του Προγράμματος Διασυνοριακής Μεταφοράς της Ρύπανσης (EMEP), καθώς και ένα (1) σταθμό στα Οινόφυτα. Στις υπόλοιπες περιοχές, τους σταθμούς (11) λειτουργούν οι περιφερειακές διοικήσεις.

119. Η προμήθεια κρίθηκε απαραίτητη για την κάλυψη των αναγκών της χώρας αναφορικά με τις υποχρεώσεις της έναντι της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και ειδικότερα της Οδηγίας για την παρακολούθηση της ποιότητας της ατμόσφαιρας (Οδηγία 2008/50/ΕΚ). Με το από 17-9-2015 υπόμνημα επί της Προσωρινής Έκθεσης Ελέγχου η αναθέτουσα αρχή επισημαίνει ότι η ανωτέρω Οδηγία (Παράρτημα VI σημείο Δ) απαιτεί, όπως, το σύνολο του εξοπλισμού μέτρησης της χώρας μας να ικανοποιεί από τις 11-6-2013 τις απαιτήσεις των ευρωπαϊκών προτύπων (EN), ώστε τα δεδομένα των μετρήσεων να καταχωρούνται στην ευρωπαϊκή βάση δεδομένων (Απόφαση ΕΕ, Commission Decision IPR 850/2011), καθώς και να παρακολουθούνται τα επίπεδα βενζολίου και ΑΣ 2,5, υποχρεώσεις που, κατά τους ισχυρισμούς της, καλύπτονται από τις τεχνικές προδιαγραφές της οικείας διακήρυξης.¹⁷ Επιπροσθέτως, το Υ.Π.Ε.Κ.Α. αναφέρεται με το σχετικό από 17-9-2015 υπόμνημά του στην πίεση που δέχτηκε από τις αρμόδιες περιφερειακές υπηρεσίες για την υλοποίηση του έργου, αλλά και στην υποβολή σχετικών με το θέμα επίκαιρων ερωτήσεων στη Βουλή σχετικά με την παρακολούθηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης σε επίπεδο χώρας και την πορεία υλοποίησης του συγκεκριμένου έργου, τονίζοντας ότι το κόστος συντήρησης του παλαιού δικτύου είναι αυξημένο και χρηματοδοτείται μόνο από εθνικούς πόρους.
120. Το ελεγχθέν έργο περιλαμβάνει προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης.
121. Ειδικότερα, στην ελεγχθείσα υπ' αριθ. 02/5-12-2012 Διακήρυξη του Υ.Π.Ε.ΚΑ, στο Τμήμα Α' Παράρτημα Δ αυτής (Τεχνικές Προδιαγραφές), σημείο Ζ (Υπολογιστικά Συστήματα - Γενικές απαιτήσεις) προβλέπονται τα εξής:
- Σημείο Ζ (Γενικές απαιτήσεις)**
- " Τα προς προμήθεια Υπολογιστικά Συστήματα αποτελούνται από ηλεκτρονικές διατάξεις και λογισμικό και θα εγκατασταθούν, στους κατά τόπους σταθμούς μέτρησης (για τους νέους σταθμούς), στα Κέντρα Διαχείρισης Δεδομένων (ΚΔΔ), κέντρα που έχουν την ευθύνη μετρήσεων των τοπικών περιφερειακών δικτύων . Τα υπολογιστικά Συστήματα θα ενσωματωθούν πλήρως το ήδη υπάρχον σύστημα της Υπηρεσίας σε ένα ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης τιμών και παραμέτρων που θα επιτελεί τηλεμετάδοση των στοιχείων μέτρησης και βαθμονόμησης, διάγνωση καλής λειτουργίας των αναλυτών, επεξεργασία και παρουσίαση παραμέτρων και μετρήσεων του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης.
- Τα συστήματα περιλαμβάνουν τεχνολογικό εξοπλισμό (Η/Υ μαζί με τα απαραίτητα περιφερειακά, όπως data-logger, modem) και το απαραίτητο πρόγραμμα εφαρμογής. Ως λογισμικό εφαρμογής θα προσφερθεί το πρόγραμμα Analyzer που ήδη χρησιμοποιείται στο ΕΔΠΑΡ (τελευταία αναβαθμισμένη έκδοση). Το πρόγραμμα αυτό είναι εμπορικά διαθέσιμο.

¹⁷Σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ. 1 της Οδηγίας: "Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία πριν από τις 11 Ιουνίου 2010. Κοινοποιούν πάραυτα το κείμενο των ως άνω διατάξεων στην Επιτροπή".

Τα στοιχεία που συλλέγονται από τους data-loggers θα μεταδίδονται για κάθε τοπικό δίκτυο (πόλη) μέσω modem και απλών τηλεφωνικών γραμμών από τους σταθμούς στα αντίστοιχα Κέντρα Διαχείρισης Δεδομένων (ΚΔΔ) και θα αποθηκεύονται στις μονάδες Η/Υ που θα βρίσκονται εγκατεστημένες εκεί. Ειδικά το Κέντρο Διαχείρισης Δεδομένων του Δικτύου (ΚΔΔΔ) που είναι εγκατεστημένο σε χώρο του ΥΠΕΚΑ (computerroom) στην Αθήνα, θα έχει τη δυνατότητα να συλλέγει τα στοιχεία απ' όλους τους σταθμούς του ΕΔΠΑΡ. Εκτός από τα στοιχεία μέτρησης θα πρέπει να μπορούν να μεταφέρονται στα ΚΔΔ τα στοιχεία βαθμονόμησης και διαγνωστικών μηνυμάτων των αναλυτών.

Ο ανάδοχος θα αναλάβει πλήρως το σύνολο των απαιτούμενων εργασιών και εξοπλισμού ή υλικών που απαιτούνται έτσι ώστε στο Ενιαίο Σύστημα (που θα δημιουργηθεί μετά την ενσωμάτωση των Υπολογιστικών Συστημάτων στο ήδη υπάρχον σύστημα) να υπάρχει ομοιογένεια και ενιαία επιχειρησιακή λειτουργία τηλεμετάδοσης, διάγνωσης καλής λειτουργίας των αναλυτών, επεξεργασίας και παρουσίασης παραμέτρων και μετρήσεων του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης. Το σύστημα θα περιέχει και όλα τα στοιχεία που υπάρχουν μέχρι σήμερα στο ήδη υπάρχον σύστημα (Κέντρου και Περιφέρειας). Τέλος, όσον αφορά τον εξοπλισμό που αφορά ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τα περιφερειακά τους ο προμηθευτής μπορεί μετά την κατακύρωση του διαγωνισμού να προσφέρει εξοπλισμό με τυχόν βελτιωμένες τεχνικές προδιαγραφές από ότι της προσφοράς, μετά από σύμφωνη γνώμη του ΥΠΕΚΑ".

122. Μάλιστα, η στενή διασύνδεση του υπάρχοντος λογισμικού του Υ.Π.Ε.ΚΑ. με το αντικείμενο της υπό ανάθεσης σύμβασης προμήθειας, διακρίνεται εμφανώς και στην παράγραφο 4.3 "Λογισμικό Εφαρμογής για τη διαχείριση των δεδομένων του ΕΔΠΑΡ (Analyzer) -1 αυτόνομο" του Παρατήματος Δ, σημείο Ζ (Υπολογιστικά συστήματα "Γενικές απαιτήσεις") της ελεγχθείσας διακήρυξης, όπου προβλέπονται τα εξής:

" 4.3 Λογισμικό Εφαρμογής για τη διαχείριση των δεδομένων του ΕΔΠΑΡ (Analyzer) - 1 αυτόνομο.

Για την επικοινωνία των ΚΔΔ με τους σταθμούς, την επικοινωνία του ΚΔΔΔ Αθηνών με τους σταθμούς και τα περιφερειακά κέντρα (ΚΔΔ) και την επεξεργασία των στοιχείων μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, χρησιμοποιείται ήδη στο υπάρχον ΕΔΠΑΡ το πρόγραμμα λογισμικού Analyzer. Για τις ανάγκες υλοποίησης του παρόντος έργου απαιτούνται:

4.3.1 Αναβάθμιση λογισμικού Analyzer στην τελευταία έκδοση του, όπου αναφέρεται στον Πίνακα.

4.3.2 Προμήθεια αδειών χρήσης του λογισμικού Analyzer στην τελευταία έκδοση του, όπου αναφέρεται στον Πίνακα.

Απαιτείται η προμήθεια τεσσάρων (4) επιπλέον αδειών χρήσης – αυτού του λογισμικού που ήδη διαθέτει και χρησιμοποιεί το ΥΠΕΚΑ, δηλαδή του προγράμματος ANALYZER καθώς και 5 αναβαθμίσεις στα περιφερειακά κέντρα που αναφέρονται στον Πίνακα, όπου ήδη υπάρχουν και χρησιμοποιούν το εν λόγω πρόγραμμα.

Το λογισμικό Analyzer είναι εμπορικό προϊόν.

4.4 Αναβάθμιση του Κέντρου Διαχείρισης Δεδομένων του Δικτύου (ΚΔΔΔ) που είναι εγκατεστημένο σε χώρο του ΥΠΕΚΑ (computer room) (Τεμ. 1)

Για την αντιμετώπιση των απαιτήσεων των νέων οδηγιών για τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων με τα αναλυτικά δεδομένα της ποιότητας της ατμόσφαιρας σε επίπεδο χώρας αλλά και την παροχή πληροφορίας σε τρέχοντα χρόνο σε ευρωπαϊκές βάσεις δεδομένων αλλά και την διαρκή ενημέρωση των πολιτών για τη προστασία της υγείας αυτών απαιτείται αναβάθμιση του Κέντρου Διαχείρισης Δεδομένων του Δικτύου (ΚΔΔΔ) που είναι εγκατεστημένο σε χώρο του ΥΠΕΚΑ”.

131. Από τα παραπάνω αναφερόμενα στην οικεία Διακήρυξη προκύπτουν τα εξής:

Στη Διακήρυξη ορίζεται ρητά ότι, ως λογισμικό εφαρμογής θα προσφερθεί το πρόγραμμα που ήδη χρησιμοποιείται στο ΕΔΠΑΡ (τελευταία αναβαθμισμένη έκδοση), τα δε προς προμήθεια υπολογιστικά συστήματα («H/Y, dataloggers, modems»), θα πρέπει να ανταποκρίνονται πλήρως σε αυτό που ήδη λειτουργεί στο ΕΔΠΑΡ, ώστε να ενσωματωθούν πλήρως σε αυτό, για να υπάρχει Ενιαίο Σύστημα και να προσφερθούν από τον ίδιο ανάδοχο, που θα αναλάβει πλήρως το σύνολο των απαιτούμενων εργασιών και εξοπλισμού ή υλικών που απαιτούνται.

132. Καταρχάς θα πρέπει να σημειωθεί ότι, ενώ πρόκειται για σύμβαση ειδικού τεχνικού ενδιαφέροντος και υψηλού προϋπολογισμού, αντί να υπάρξει συμμετοχή πολλών εταιρειών-προμηθευτών (ελεύθερος ανταγωνισμός), για την προμήθεια και εγκατάσταση του ζητούμενου εξοπλισμού που περιγράφεται στο Τμήμα Α΄ της διακήρυξης, μοναδικός προσφέρων υπήρξε ο κατασκευαστής του συγκεκριμένου λογισμικού που είναι συγχρόνως και αποκλειστικός διανομέας των dataloggers-modems, στον οποίο και κατακυρώθηκε η σύμβαση για το βασικό Α΄ Τμήμα του έργου ¹⁸.

133. Επί του πρώτου κρίσιμου - για τον ελεγχθείσα σύμβαση - θέματος της πρόκρισης του λογισμικού Analyzer, η Γενική Δ/νση Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ, αναφέρει σε έγγραφό της τα εξής: “ [...] αυτή η επιλογή είναι η πλέον οικονομικά συμφέρουσα είναι και τεχνικά συμφέρουσα [...] για τους εξής λόγους:

- “από την έναρξη λειτουργίας του ΕΔΠΑΡ (2000), έχουν σχεδιασθεί και δημιουργηθεί βάσεις δεδομένων των μετρήσεων ατμοσφαιρικής ρύπανσης, από τις οποίες το υπάρχον λογισμικό αντλεί τα δεδομένα με συγκεκριμένο τρόπο, με σκοπό την επεξεργασία τους.

- [...] το ίδιο το λογισμικό έχει προσαρμοσθεί, ώστε να ενημερώνεται η βάση δεδομένων του Εθνικού Δικτύου Πληροφοριών Περιβάλλοντος (e-per), σε ότι αφορά τα δεδομένα ποιότητας ατμόσφαιρας.

¹⁸Οι λουπές ενδιαφερόμενες εταιρείες υπέβαλαν προσφορά για τα λοιπά Τμήματα του διαγωνισμού.

- μέσα από τη συνεχή και αξιόπιστη χρήση του έχει επικυρωθεί [...], ώστε να καλύπτει πλήρως τις υπηρεσιακές ανάγκες με απόλυτα αξιόπιστο τρόπο”.

136. Εντούτοις, καθ' ομολογία της αναθέτουσας αρχής, το συγκεκριμένο πρόγραμμα λογισμικού δεν είναι το μόνο από τεχνολογικής απόψεως, αλλά και προφανέστατα υπάρχουν, τόσο στη εγχώρια, όσο και στην ευρωπαϊκή αγορά, άλλα ισοδύναμα λογισμικά συστήματα, που θα μπορούσαν να ανταποκριθούν λειτουργικά στις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής για αναβάθμιση του συστήματος μέτρησης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και για συμμόρφωση με τις επιταγές της ευρωπαϊκής Οδηγίας 2008/50/ΕΚ ως προς τη συλλογή αξιόπιστων περιβαλλοντικών εκτιμήσεων και προβλέψεων.
137. Επιπροσθέτως, ουδεμία αναφορά υφίσταται στην επίμαχη Διακήρυξη περί “ισοδυναμίου”, όπως προβλέπεται στην κείμενη νομοθεσία, ούτε διαλαμβάνεται οποιαδήποτε αιτιολογία - προφανώς κατόπιν διενέργειας σχετικής έρευνας αγοράς από την πλευρά της αναθέτουσας αρχής - για τη μη ύπαρξη ισοδυναμίας στη συγκεκριμένη περίπτωση. Πιο συγκεκριμένα, η αναθέτουσα αρχή δεν δικαιολόγησε αρκούντως την αναγκαιότητα της αναφοράς συγκεκριμένου τύπου λογισμικού στις τεχνικές προδιαγραφές της Διακήρυξης και δεν έκανε χρήση της φράσης «ή ισοδύναμο», κατά τις επιταγές του άρθρου 53 παράγραφος 8 εδάφιο 2 και 3 του π.δ 60/2007, με αποτέλεσμα “να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα”.
138. Επιπλέον επισημαίνεται ότι, η αιτιολογία που απαντάται στα έγγραφα -και όχι στη Διακήρυξη- της αναθέτουσας αρχής για τη διατήρηση του εν λόγω λογισμικού είναι λόγω καλής μέχρι τώρα απόδοσής του, αλλά κυρίως λόγω του εξαιρετικά επείγοντος χαρακτήρα της προμήθειας (προφανώς λόγω των προειδοποιητικών επιστολών της Ε.Ε, αλλά και της επικείμενης λήξης του ΕΣΠΑ), αιτιολογία που δεν συνάδει με τις μεγάλες καθυστερήσεις που παρατηρήθηκαν στην ολοκλήρωση του οικείου διαγωνισμού.
139. Επί του θέματος του “ανοίγματος” της Διακήρυξης στον ανταγωνισμό, το Υ.Π.Ε.Κ.Α. επισημαίνει στο Υπόμνημα του επί της Προσωρινής Έκθεσης Ελέγχου ότι, όταν ένας υποψήφιος οικονομικός φορέας υπέβαλε αίτημα συμπληρωματικών διευκρινίσεων, για το εάν επιτρέπεται η προμήθεια άλλου ανεξάρτητου λογισμικού επικοινωνίας, η Δ/νση Ε.ΑΡ.Θ παρείχε σχετική ευχέρεια στους ενδιαφερομένους, αναφέροντας χαρακτηριστικά ότι: *“Η οποιαδήποτε πρόταση θα αξιολογηθεί από την Επιτροπή Διενέργειας του Διαγωνισμού, εφόσον πληρούνται στο σύνολό τους τα αναφερόμενα στις τεχνικές προδιαγραφές της Διακήρυξης. Σε κάθε περίπτωση όμως, στην προσφορά θα πρέπει να περιγράφεται με απόλυτη σαφήνεια ο τρόπος επικοινωνίας, αποθήκευσης δεδομένων σε ενδιάμεση βάση και διασύνδεσής της με τις υπάρχουσες βάσεις στα ΚΔΔ των Περιφερειών και στο ΚΔΔ Αθηνών. Ο τρόπος αυτός πρέπει να τεκμηριώνεται με σχετικά δεσμευτικά έγγραφα, ώστε να διασφαλίζεται η απόλυτη συνεργασιμότητα και συμβατότητα των δύο συστημάτων”.*

140. Από την παράθεση της ανωτέρω επιστολής συνάγεται σαφώς ότι, η αναθέτουσα αρχή, παραλείποντας, αν και ήταν υποχρεωμένη, να αναφέρει στο Παράρτημα των Τεχνικών Προδιαγραφών τη φράση “κατά ισοδύναμο τρόπο”, όπως άλλωστε απαιτούν οι σχετικές με το εν λόγω θέμα διατάξεις του εθνικού και ενωσιακού δικαίου, προέβη άκαιρα σε μια διαδικασία παροχής επεξηγήσεων-διευκολύνσεων, σε σχέση με μια εγκεκριμένη απαίτηση της Διακήρυξης για συγκεκριμένο τύπο λογισμικού, που να διασυνδέεται με συγκεκριμένα υπολογιστικά συστήματα “H/Y, data-loggers-modems”, αντί εξαρχής να συντάξει τεχνικές προδιαγραφές “ανοικτές” στον ανταγωνισμό.

141. Η ανωτέρω διευκρίνιση, που δόθηκε μάλιστα σε συγκεκριμένο υποψήφιο και όχι σε όλους τους εν δυνάμει ενδιαφερόμενους προμηθευτές, δεν συνεπάγεται το “άνοιγμα” του οικείου διαγωνισμού στον ανταγωνισμό κατά τις επιταγές της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας. Αντιθέτως, η δυνατότητα που παρέχεται στον συγκεκριμένο μόνο διαγωνιζόμενο με τη συγκεκριμένη διευκρίνιση : α) αυτοαναιρείται από το σύνολο των προεπικληθέντων επιχειρημάτων της ίδιας της αναθέτουσας αρχής, όπως αυτά εκτίθενται στην πλειοψηφία των εγγράφων που τέθηκαν ενώπιον της Αρχής στο πλαίσιο του διενεργηθέντος ελέγχου και προπεριγράφηκαν, αλλά και από το ίδιο το έγγραφο αντιρρήσεων/υπόμνημα, ως προς την αναγκαιότητα της πρόκρισης του ήδη λειτουργούντος λογισμικού, ως τεχνικά αξιόπιστου και οικονομικά συμφέροντος λογισμικού και β) δεν συνάδει με την απουσία της φράσης “κατά ισοδύναμο τρόπο” στο σώμα της Διακήρυξης, όπως ειδικότερα αναλύεται ανωτέρω.

142. Από τον έλεγχο των στοιχείων που τέθηκαν υπόψη της ελεγκτικής ομάδας της Αρχής, προκύπτει ότι η Δ.Ε.ΑΡ.Θ., υπό την πίεση των εγγράφων διαμαρτυρίας των ενδιαφερόμενων εταιρειών για προσφορά άλλου ανεξάρτητου λογισμικού επικοινωνίας και όχι αποκλειστικώς του εν λόγω λογισμικού, επιχείρησε -εκ των υστέρων- με το ως άνω έγγραφό της, να διευκολύνει-διευρύνει τη συμμετοχή στο Τμήμα Α΄ του διαγωνισμού, περισσότερων του ενός ενδιαφερομένων. Η απουσία όμως ρητής αναφοράς στη Διακήρυξη περί δυνατότητας προμήθειας ισοδύναμου, ανάλογου κλπ λογισμικού, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αντισταθμισθεί από τυχόν έγγραφες, πόσω μάλλον εκπρόθεσμες, διευκρινιστικές απαντήσεις της Υπηρεσίας, που ναι μεν άπτονται του πυρήνα του δικαιώματος συμμετοχής των ενδιαφερομένων, δεν στηρίζονται όμως σε συγκεκριμένα και σαφή δεδομένα της Διακήρυξης.

143. Συμπερασματικά οι τεθείσες σχετικές προδιαγραφές για την προμήθεια του συγκεκριμένου λογισμικού στέρησαν ή περιόρισαν τη δυνατότητα ευρύτερης συμμετοχής στο διαγωνισμό, αφού μόνο μια προσφορά υπεβλήθη, παρά το τεχνολογικό και οικονομικό ενδιαφέρον που θα έπρεπε να παρουσιάζει ο διαγωνισμός για τις επιχειρήσεις αυτού του τομέα.¹⁹

¹⁹ Η κατάσταση εγκλωβισμού στον πάροχο στον τομέα των ΤΠΕ, δηλαδή η εξάρτηση ενός φορέα ή μιας αρχής από τον πάροχο για προϊόντα η/και υπηρεσίες, σε τέτοιο βαθμό, ώστε να μην μπορεί να χρησιμοποιήσει άλλο πάροχο, **χωρίς σημαντικά έξοδα προσαρμογής**, συχνά χρησιμοποιείται από τους οικονομικούς φορείς ως μοχλός για την αύξηση του μεριδίου αγοράς, πρακτική

144. Ως προς το δεύτερο κρίσιμο -για την ελεγχόμενη σύμβαση- ζήτημα, αυτό της συμβατότητας των υπολογιστικών συστημάτων με το συγκεκριμένο λογισμικό από τα πραγματικά περιστατικά του οικείου διαγωνισμού προκύπτει ότι, η άμεση συσχέτιση και ενσωμάτωση των υπό προμήθεια “dataloggers-modems” με το μοναδικό, κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής, αξιόπιστο λογισμικό για τη διαμόρφωση ενός “Ενιαίου Συστήματος”, όπως ρητά προδιαγράφεται στη Διακήρυξη, δεν συνέβαλε στην ανάπτυξη συνθηκών ανταγωνισμού μεταξύ των επιμέρους επιχειρήσεων του τομέα αναφοράς.
145. Μάλιστα, η αναθέτουσα αρχή διέθετε καταρχάς την επιλογή να προμηθευτεί απευθείας το λογισμικό και τις αναβαθμίσεις του από τον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, εφόσον αποδείκνυε ότι πληρούνται οι νόμιμες προς τούτο προϋποθέσεις, και εν συνεχεία να προκηρύξει το διαγωνισμό για τον υπόλοιπο εξοπλισμό, υιοθετώντας έτσι μια λύση βασισμένη σε συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού, αλλά και σε μια πιο σύγχρονη φιλοσοφία ηλεκτρονικών υπολογιστών, με πιο “ανοιχτές” προδιαγραφές, ικανές να ανταποκρίνονται εξίσου ή και περισσότερο ικανοποιητικά στις απαιτήσεις του δικτύου του ΕΔΠΑΡ.
146. Η Δ.Ε.ΑΡ.Θ ισχυρίζεται ότι ο δικαιολογητικός λόγος της θέσης στη Διακήρυξη, απαίτησης για την προμήθεια υπολογιστικών συστημάτων πλήρως συμβατών με το συγκεκριμένο λογισμικό εφαρμογής, με στόχο την πλήρη ενσωμάτωσή τους σε αυτό, είναι ότι η υπάρχουσα υποδομή έχει κριθεί ικανοποιητική και ότι δεν θα ήταν σκόπιμο να δαπανηθεί χρόνος, ούτε και πόροι, για την αγορά νέου λογισμικού και τη δημιουργία νέας υποδομής.²⁰
147. Σε αντιδιαστολή με τη διατύπωση της ανωτέρω τεκμηρίωσης της Δ.Ε.ΑΡ.Θ., η ίδια η αναθέτουσα αρχή, στο έγγραφο αντιρρήσεων που υπέβαλε στην Αρχή υπογραμμίζει την διάθεση πολλών συμβατών τύπων dataloggers στην αγορά, που δύνανται δηλαδή να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις της Διακήρυξης, αναφέροντας χαρακτηριστικά ότι: *“...υπάρχουν στο εμπόριο μια σειρά μοντέλων διαφορετικών κατασκευαστών που ικανοποιούν τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης. Ενδεικτικά και μόνο αναφέρουμε κάποια καταγραφικά*”. Μάλιστα, προς επίρρωση των ανωτέρω ισχυρισμών, το Υ.ΠΕ.ΚΑ υπέβαλε στην Αρχή κατάλογο δημόσιων και ιδιωτικών φορέων (π.χ Δ.Ε.Η, Υπουργείο Γεωργίας, Κ.Α.Π.Ε κλπ), στους οποίους έχει εγκατασταθεί και λειτουργεί το εν λόγω λογισμικό καθώς και λεπτομερή κατάλογο του συγκεκριμένου οικονομικού φορέα με

που οδηγεί σε **ολιγοπώλια ή μονοπώλια**, καθιστώντας έτσι αναγκαίες τις όποιες ενέργειες για υιοθέτηση πρακτικών ή/και κανονιστικών διατάξεων καταπολέμησής τους (βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή Περιφερειών, με Τίτλο: **“Καταπολέμηση του εγκλωβισμού στον πάροχο: δημιουργία ανοικτών συστημάτων ΤΠΕ με καλύτερη χρήση των προτύπων στις δημόσιες συμβάσεις”**, Ευρωπαϊκή Επιτροπή COM (2013) 455 final. (Το κείμενο αυτό συνοδεύει το SWD (2013) 224 final, Commission Staff Working Document: “Guide for the procurement of standards-based ICT- Elements of Good Practice) .

²⁰ Για το ζήτημα της συμβατότητας μεταξύ υπολογιστικών συστημάτων και λογισμικού, ο συγκεκριμένος οικονομικός φορέας αναφέρει τα εξής: *“... εντοπίσαμε 4 μοντέλα datalogger άλλων κατασκευαστών, πέραν της εταιρίας, που πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές της Υπηρεσίας” και επίσης “... θέματα συνεργασίας με το λογισμικό...που διαθέτει η εταιρεία μας, δεν υφίσταται, αφού το λογισμικό μπορεί να διαχειρίζεται από πλευράς στατιστικής ανάλυσης οποιαδήποτε αρχεία ASCII έχουν τη μορφή που αναγνωρίζει το[...]. Αξίζει να σημειωθεί ότι το λογισμικό έχει ήδη χρησιμοποιηθεί με αρχεία που προέρχονται από διάφορους dataloggers, αφού έχουν υποστεί την κατάλληλη επεξεργασία, ώστε να έχουν τη μορφή που αναγνωρίζει...”*.

φορείς που έχουν εγκαταστήσει το υπόψη λογισμικό σε συνεργασία με διάφορους τύπους “dataloggers” ή καρτών συλλογής δεδομένων.

148. Πάραυτα η Δ.Ε.ΑΡ.Θ ισχυρίζεται στο προμνημονευθέν έγγραφό της ότι, εκτιμώντας τις επαγγελματικές της ανάγκες, δεν θα μπορούσε, κατά τη διαμόρφωση των όρων της επίμαχης Διακήρυξης, να διαχωρίσει το λογισμικό από τους Η/Υ και τους καταγραφείς δεδομένων (dataloggers/modems), χωρίς να προκύψουν προβλήματα διασύνδεσης του υπό προμήθεια εξοπλισμού με το υπάρχον σύστημα (ασυμβατότητα, δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες), αλλά και ζητήματα ακριβούς απόδοσης ευθυνών μεταξύ των δύο διαφορετικών προμηθευτών (διάχυση ευθύνης).
149. Ως συνέπεια της στενής διασύνδεσης υπολογιστικών συστημάτων και λογισμικού, οι περισσότερες ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις δεν μπόρεσαν, κατά δήλωσή τους, να προϋπολογίσουν κάθε πιθανό κόστος για την αναβάθμιση/ενσωμάτωση του συγκεκριμένου λογισμικού και των συμβατών καταγραφέντων δεδομένων (dataloggers/modems), με αποτέλεσμα τη μη συμμετοχή τους στο βασικότερο - και με τον υψηλότερο προϋπολογισμό - Τμήμα του διαγωνισμού (Α' Τμήμα), υπό τον φόβο επέλευσης οικονομικής ζημίας σε αυτές, από την υποχρεωτική συνεργασία με τον αποκλειστικό διανομέα του επίμαχου συμβατού με το “Analyzer” εξοπλισμού.
150. Κατ' ουσίαν λοιπόν το γεγονός ότι τα “dataloggers-modems” προδιαγράφονται σε πλήρη συνάρτηση με το συγκεκριμένο λογισμικό (βλ. Παράρτημα Δ (“Τεχνικές Προδιαγραφές”), Τμήμα Α', σημείο Ζ “Υπολογιστικά συστήματα - Γενικές απαιτήσεις” και παράγραφος 4.3 αυτού (“Λογισμικό Εφαρμογής για τη διαχείριση των δεδομένων του ΕΔΠΑ (Analyzer) – 1 Αυτόνομο”), επιβάλλει σε κάθε διαγωνιζόμενο/υποψήφιο να συνεργασθεί με τον αποκλειστικό αντιπρόσωπο/διανομέα (τρίτο),²¹ ο οποίος εν τέλει υπέβαλε δική του προσφορά και ήταν και ο προηγούμενος ανάδοχος (Β' ΚΠΣ, σύμβαση υπ' αριθμ. 2711/1999), προκαλώντας με αυτόν τον τρόπο νόθευση του ελεύθερου ανταγωνισμού.
151. Στο σημείο αυτό χρήζει μνείας η σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής [COM (2013) 455 final],²² όπου ρητά καταδικάζεται η “εξάρτηση” των αναθετουσών αρχών από έναν πάροχο Τ.Π.Ε, με το αιτιολογικό ότι: “Πολλοί οργανισμοί είναι «δέσμιοι» των οικείου συστήματος ΤΠΕ, καθώς μόνο ο πάροχός του διαθέτει επιστάμενη γνώση σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας του συστήματος, ώστε όταν χρειαστεί να αποκτηθούν νέα συστατικά μέρη ή άδειες μόνο ο συγκεκριμένος πάροχος να μπορεί να τα εξασφαλίσει. Αυτή η έλλειψη ανταγωνισμού οδηγεί σε υψηλότερες τιμές”.
152. Συνοψίζοντας, τα προπαρατεθέντα, επισημαίνονται τα εξής:

²¹“Δηλαδή, τον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα.

²²SWD (2013) 224 final, Commission Staff Working Document: Guide for the procurement of standards-based ICT -Elements of Good Practice.

α) Γενικά η περιγραφή του τεχνικού αντικειμένου της Διακήρυξης οφείλει να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που έχει θέσει η ισχύουσα νομοθεσία και νομολογία για την ουδετερότητα των τεχνικών προδιαγραφών, τη συμφωνία τους με διεθνή ή ευρωπαϊκά ή κοινώς παραδεδεγμένα πρότυπα, την παραπομπή τους σε λειτουργικές απαιτήσεις ή επιδόσεις και τη χρήση ισοδύναμων λύσεων,

β) Μια προσέγγιση που βασίζεται στην απόδοση/λειτουργικότητα, συνήθως προσφέρει μεγαλύτερα περιθώρια για δημιουργικότητα της αγοράς και σε ορισμένες περιπτώσεις, θα παρακινήσει την αγορά να αναπτύξει καινοτόμες τεχνικές λύσεις,

γ) Οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να αφορούν στα χαρακτηριστικά του ίδιου του έργου και της ίδιας της προμήθειας ή της υπηρεσίας που αναζητάει η αναθέτουσα αρχή και όχι στις γενικές ικανότητες ή ιδιότητες του οικονομικού φορέα,

δ) Οι περιοριστικές προδιαγραφές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να αποκλειστούν άλλοι προσφέροντες που διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα ή για να δικαιολογηθούν αγορές από μία μόνο πηγή και να αποφευχθεί συνολικά ο ανταγωνισμός.

ε) Οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν:

- να τηρούν την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων και να αποφύγουν οποιαδήποτε ευνοϊκή αντιμετώπιση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα,

- να μην “φωτογραφίζουν” εμμέσως με τις τεχνικές προδιαγραφές ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας, συγκεκριμένο προμηθευτή,

- να δίνουν τυχόν συμπληρωτικές πληροφορίες ή διευκρινήσεις σε όλους τους υποψήφιους προμηθευτές,

- να μην επιβάλλουν καθ’ όλη τη διάρκεια της διαδικασίας του διαγωνισμού μη νόμιμους ή άσκοπους φραγμούς ή περιορισμούς στους ενδιαφερομένους οικονομικούς φορείς. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι και η διατυπωθείσα στην παράγραφο 7 της υπ' αριθ. 02/2012 Διακήρυξης (βλ. εδάφιο 26 της παρούσας) ρήτρα που εξαρτά την ανάθεση του συνόλου των τμημάτων του διαγωνισμού από την ανάθεση του τμήματος Α, αποτελεί έναν περιορισμό, που μπορεί να απέτρεψε την άσκηση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας για το συγκεκριμένο τμήμα Α, από τους ενδιαφερόμενους που συμμετείχαν στον διαγωνισμό στα λοιπά τμήματα και προσδοκούσαν στην ανάδειξή τους ως ανάδοχοι έστω σε ένα εξ αυτών.

154. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω από το διενεργηθέντα έλεγχο διαπιστώνεται η ύπαρξη τεχνικών προδιαγραφών στο Παράρτημα Δ (“Τεχνικές Προδιαγραφές”), Τμήμα Α, σημείο Ζ (Υπολογιστικά Συστήματα, Γενικές Απαιτήσεις) και παράγραφος 4.3 (“Λογισμικό Εφαρμογής για τη διαχείριση των δεδομένων του ΕΔΠΑ (Analyzer) – 1 Αυτόνομο)” της ελεγχθείσας υπ' αριθ. 02/5-12-2012 Διακήρυξης του Υ.ΠΕ.ΚΑ, οι οποίες (τεχνικές προδιαγραφές) δύνανται να εμποδίζουν,

περιορίζουν ή νοθεύουν τις συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού στον οικείο διαγωνισμό, κατά παράβαση των θεμελιωδών αρχών της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και της ανάπτυξης του ελεύθερου ανταγωνισμού που διέπει το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων και ειδικότερα διαπιστώνεται παράβαση του άρθρου 53 του π.δ. 60/2007, το οποίο μεταφέρει τη ρύθμιση του άρθρου 23 της Οδηγίας 2004/18/EK, των άρθρων 2 και 3 του π.δ 118/2007 και των θεμελιωδών ενωσιακών αρχών της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και της ανάπτυξης του ελεύθερου ανταγωνισμού -και επίσης εντοπίστηκαν καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση της οικείας διαγωνιστικής διαδικασίας, παρά την υποχρέωση συμμόρφωσης της χώρας μας προς τις επιταγές της Οδηγίας 2008/50/EK και τον κίνδυνο απένταξης του έργου από το Πρόγραμμα ΕΣΠΑ 2007-2013.

Ε.2. ΤΜΗΜΑ Β΄ (Προμήθεια αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων), ΤΜΗΜΑ Γ΄ (Προμήθεια ημιαυτόματων δειγματοληπτών αιωρούμενων σωματιδίων και παροχή υπηρεσιών δειγματοληψίας και προσδιορισμού ΑΣ10 και ΑΣ2,5) & ΤΜΗΜΑ Δ΄ (Προμήθεια αναλυτών προσδιορισμού πτητικών οργανικών ενώσεων και εργασίες για τη διασφάλιση της καλής λειτουργίας τους) της υπ' αριθμ. 02/2012 Διακήρυξης ("Προμήθεια κλωβών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων, ημιαυτόματων δειγματοληπτών αιωρούμενων σωματιδίων, αναλυτών προσδιορισμού πτητικών οργανικών ενώσεων")

155. Για τα λοιπά τρία Τμήματα της ελεγχθείσας διακήρυξης, ήτοι ΤΜΗΜΑ Β΄ (Προμήθεια αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων), ΤΜΗΜΑ Γ΄ (Προμήθεια ημιαυτόματων δειγματοληπτών αιωρούμενων σωματιδίων και παροχή υπηρεσιών δειγματοληψίας και προσδιορισμού ΑΣ10 και ΑΣ2,5) & ΤΜΗΜΑ Δ΄ (Προμήθεια αναλυτών προσδιορισμού πτητικών οργανικών ενώσεων και εργασίες για τη διασφάλιση της καλής λειτουργίας τους), δεν διαπιστώθηκαν από το διενεργηθέντα έλεγχο παραβιάσεις εθνικού ή ενωσιακού δικαίου επί των δημοσίων συμβάσεων.

ΣΤ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

156. Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, η ελεγκτική ομάδα κατά τον έλεγχο της εν εξελίξει διαδικασίας προκήρυξης και ανάθεσης δημόσιας σύμβασης προμήθειας, διαπίστωσε τα ακόλουθα: Στην υπ' αριθ 02/5-12-2012 Προκήρυξη του Υ.Π.Ε.Κ.Α., που αφορά στο έργο "Προμήθεια κλωβών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων, ημιαυτόματων δειγματοληπτών αιωρούμενων σωματιδίων, αναλυτών προσδιορισμού πτητικών οργανικών ενώσεων" και συγκεκριμένα στο Τμήμα Α΄, που αφορά στην "προμήθεια κλωβών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής

ρύπανσης", Παράρτημα Δ, ("Τεχνικές Προδιαγραφές"), σημείο Ζ ("Υπολογιστικά συστήματα - Γενικές Απαιτήσεις") και παράγραφος 4.3 αυτού ("Λογισμικό Εφαρμογής για τη διαχείριση των δεδομένων του ΕΔΠΑ (Analyzer) – 1 Αυτόνομο)", εμπεριέχονται περιοριστικές του ανταγωνισμού τεχνικές προδιαγραφές κατά παράβαση του άρθρου 53 του π.δ. 60/2007 (ΦΕΚ Α' 45) και των θεμελιωδών ενωσιακών αρχών της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και της ανάπτυξης του ελεύθερου ανταγωνισμού.

Λαμβάνοντας υπόψη την υπ' αριθμ. 02/2015 Οριστική Έκθεση Ελέγχου της Αρχής, καθώς και το σύνολο του προσκομισθέντων εγγράφων και στοιχείων, ως και την από 17-11-2015 σχετική εισήγηση της ελεγκτικής ομάδας περί διακοπής της προόδου της διαδικασίας προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης της με αρ. πρωτ. 1753/23.7.2014 σύμβασης, με βάση την υπ' αρ. 02/2012 Προκήρυξη του Υ.ΠΕ.ΚΑ, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. εξέδωσε την υπ' αριθμ. 284/2015 Απόφασή της, με την οποία ομόφωνα αποφάσισε :

α) Την έγκριση της υπ' αρ. 02/2015 Οριστικής Έκθεσης Ελέγχου της Αρχής,

β) Τη διακοπή της προόδου της διαδικασίας ανάθεσης και εκτέλεσης της σύμβασης με αρ. πρωτ. 1753/23.7.2014 (ΑΔΑΜ: 14SYMV002189916 2014-07-24) και Τίτλο: "Προμήθεια κλωβών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης", η οποία τροποποιήθηκε στις 14.11.2014 (Τροποποίηση Συμπλήρωση της υπ' αριθμ. 1753/2014 σύμβασης ανάθεσης έργου για το Τμήμα Α) και στις 22.4.2015 (2η Τροποποίηση- Συμπλήρωση της υπ' αριθμ. 1753/2014 σύμβασης ανάθεσης έργου για το Τμήμα Α), με αντίστοιχες αναρτήσεις στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.

Αθήνα, 18/2/2016

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος

Ράικος Δημήτριος